

ДЕРЖАВНА
СЛУЖБА
ЯКОСТІ ОСВІТИ
УКРАЇНИ

KfW

unicef
для кожної дитини

БАЗОВА МОДЕЛЬ СИСТЕМИ ПОДОЛАННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ ЧЕРЕЗ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

**за результатами загальнодержавного
моніторингового дослідження якості
освіти у закладах загальної середньої
освіти в умовах воєнного стану**

2023-2025 роки

ДЕРЖАВНА ОСВІТНЯ УСТАНОВА
«НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
З ПИТАНЬ ЯКОСТІ ОСВІТИ»

ЗМІСТ

Терміни, визначення та скорочення	3
Резюме	4
Вступ	5
1. Доказова основа Базової моделі	7
1.1. Організація моніторингового дослідження	7
1.2. Ключові висновки 2023-2025 років	7
1.3. Обмеження та правила інтерпретації	9
1.4. Як користуватися Базовою моделлю	9
2. Концепція та структура Базової моделі	11
3. Цільова модель «Ідеальна громада»	14
3.1. Ресурсне забезпечення	14
3.2. Управління на основі даних і моніторинг	17
3.3. Кадрове забезпечення та професійний розвиток	19
3.4. Безпечне, інклюзивне та доступне освітнє середовище	23
3.5. Психологічна підтримка та благополуччя	25
3.6. Партнерство та міжвідомча взаємодія	28
3.7. Компенсаторне навчання та підтримка учнівства	30
4. Цільова модель «Ідеальна школа»	34
4.1. Внутрішня система забезпечення якості освіти	34
4.2. Управління на основі даних та внутрішній моніторинг	37
4.3. Професійна діяльність педагогів і розвиток педагогічної команди	40
4.4. Освітнє середовище та благополуччя	43
4.5. Організація компенсаторного навчання	46
4.6. Партнерство з батьками	49
4.7. Самооцінювання та вдосконалення діяльності закладу освіти	51
5. Впровадження, моніторинг і вдосконалення	55
5.1. Розподіл ролей і відповідальності	55
5.2. Мінімальний цикл впровадження	56
5.3. Управління ризиками	56
Подяки	59
Додатки	73

ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА СКОРОЧЕННЯ

Термін	Визначення
Базова модель	система принципів, ролей, управлінських і педагогічних механізмів для виявлення, попередження та подолання освітніх втрат через механізми забезпечення якості освіти
Освітні втрати	широке поняття, що охоплює втрати результатів навчання, навчального часу, доступу до освіти, мотивації, благополуччя та інших умов, необхідних для якісного навчання
Навчальні втрати	зниження або недосягнення очікуваних результатів навчання порівняно з визначеними освітніми цілями
Навчальні прогалини	конкретні не сформовані або недостатньо сформовані знання, уміння чи компетентності, що перешкоджають подальшому навчанню
Навчальні труднощі	індивідуальні труднощі в опануванні змісту освіти, які можуть мати різні причини й не завжди є наслідком освітніх втрат
Компенсаторне навчання	обмежений у часі цикл адресної педагогічної підтримки, спланований за результатами діагностування та завершений повторним оцінюванням прогресу
Самооцінювання	системне оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу загальної середньої освіти для визначення сильних сторін і напрямів удосконалення
Батьки	батьки або інші законні представники дитини
Моніторингове дослідження	загальнодержавне моніторингове дослідження якості освіти у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану

СКОРОЧЕННЯ:

ВШО – Всеукраїнська школа онлайн

ЗВО – заклад вищої освіти

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

ЗПО – заклад позашкільної освіти

ЗФПО – заклад фахової передвищої освіти

ІРЦ – інклюзивно-ресурсний центр

МОН – Міністерство освіти і науки України

ЦПРПП – центр професійного розвитку педагогічних працівників

РЕЗЮМЕ

Базова модель системи подолання освітніх втрат через механізми забезпечення якості освіти розроблена Державною службою якості освіти України на основі результатів загальнодержавного моніторингового дослідження якості освіти у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану 2023-2025 років, професійних обговорень з освітянською спільнотою та аналізу практик навчального відновлення.

Документ має рамковий і рекомендаційний характер. Він не встановлює нових обов'язків поза межами законодавства та не є підставою для рейтингування закладів загальної середньої освіти або територіальних громад. Конкретні інструменти, строки й цільові значення адаптуються до місцевого контексту, наявних ресурсів, безпекової ситуації та освітніх потреб дітей.

Рекомендоване використання:

- розроблення та оновлення місцевих програм розвитку освіти;
- планування діяльності органів управління освітою й засновників закладів освіти;
- удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладів освіти;
- організація діагностування, адресної підтримки й компенсаторного навчання;
- самооцінювання готовності громади та закладу освіти до системної роботи з освітніми втратами.

Базова модель пропонує цілісну систему виявлення, попередження та подолання освітніх втрат на двох взаємопов'язаних рівнях: територіальної громади та закладу загальної середньої освіти. Її мета забезпечити кожній дитині своєчасну, доступну й результативну підтримку, не перетворюючи роботу з освітніми втратами на окрему короткострокову кампанію.

Перший практичний крок

Громаді й закладу освіти доцільно розпочати не зі створення нової звітності, а з базового самооцінювання: які дані вже є, які групи дітей потребують підтримки, які ресурси доступні, хто відповідальний і які три рішення реально виконати протягом першого семестру.

ВСТУП

Забезпечення права кожної дитини на якісну освіту є одним із головних пріоритетів державної освітньої політики України. Повномасштабна війна, тривалі перерви в очному навчанні, вимушене переміщення, повітряні тривоги, перебої з електропостачанням і нерівний доступ до освітніх ресурсів суттєво вплинули на можливості дітей досягати очікуваних результатів навчання.

Освітні втрати є не лише наслідком окремих кризових явищ. Вони відображають розрив між очікуваними та фактичними результатами навчання учнівства й можуть накопичуватися незалежно від першопричин їх виникнення. Тому подолання цих втрат слід розглядати як невід’ємну складову забезпечення якості освіти, а не як набір ситуативних компенсаторних заходів.

У 2023–2025 роках Державна служба якості освіти України провела три етапи загальнодержавного моніторингового дослідження з української мови та математики серед учнівства 6-х і 8-х класів. Трирічний цикл дав змогу порівняти результати в динаміці, визначити стійкі тенденції та окреслити групи навчальних завдань та контекстні умови, які потребують особливої уваги.

Кожен із трьох етапів мав власну мету та став логічним продовженням попереднього.

I етап спрямований на оцінювання результатів навчання учнів / учениць, визначення масштабу освітніх втрат, аналіз чинників, що впливають на якість освіти, та виявлення ключових викликів, які постали перед системою освіти в умовах воєнного стану.

II етап присвячений професійному осмисленню результатів моніторингового дослідження та виробленню практичних рішень щодо подолання освітніх втрат. З цією метою Державна служба якості освіти України провела серію професійних обговорень у п’яти макрорегіонах України (Захід, Північ, Схід, Південь, Центр) за участю науковців, представників закладів післядипломної педагогічної освіти, освітніх експертів, керівників і педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, представників територіальних громад, органів управління освітою, громадських та міжнародних організацій. Учасники здійснили комплексний аналіз результатів дослідження, представили успішні практики подолання освітніх втрат, обговорили механізми підтримки учнів / учениць та напрацювали [консолідовані пропозиції та рекомендації](#), що були передані Міністерству освіти і науки України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, а також міжнародним партнерам для врахування під час формування освітньої політики.

III етап став етапом переходу від рекомендацій до побудови моделі системи подолання освітніх втрат. Під час професійних обговорень, проведених у п’яти макрорегіонах України (Захід, Північ, Схід, Південь, Центр), учасники працювали над моделюванням ролей і функцій основних суб’єктів освітнього процесу,

визначенням механізмів взаємодії між державою, територіальними громадами, органами управління освітою та ЗЗСО. Результатом цієї роботи стало формування моделей «ідеальної громади» та «ідеальної школи», визначення інструментів реалізації, управлінських рішень, фінансово-управлінських механізмів і дорожньої карти побудови цілісної системи подолання освітніх втрат.

Проведена протягом трьох років робота дала змогу перейти від аналізу проблеми освітніх втрат до формування цілісного бачення системи їх подолання. Результати моніторингового дослідження, професійні дискусії, напрацювання представників освітянської спільноти, а також аналіз міжнародного досвіду стали підґрунтям для розроблення Базової моделі системи подолання освітніх втрат через механізми забезпечення якості освіти.

Положення Базової моделі можуть бути використані під час розроблення місцевих стратегій (програм) розвитку освіти, планування діяльності органів управління освітою та закладів загальної середньої освіти, а також удосконалення внутрішніх систем забезпечення якості освіти, у тому числі процедури самооцінювання. У наступних розділах представлено базові принципи та структурні елементи такої системи на рівні громади та школи.

1. ДОКАЗОВА ОСНОВА БАЗОВОЇ МОДЕЛІ

1.1. ОРГАНІЗАЦІЯ МОНІТОРИНГОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

З метою відстеження змін і динаміки результатів навчання учнівства Державна служба якості освіти України у 2023 році ініціювала проведення загальнодержавного моніторингового дослідження якості освіти з української мови та математики (алгебри та геометрії) учнів / учениць 6-х та 8-х класів у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану. Міністерство освіти і науки України підтримало проведення дослідження, а трирічний цикл його реалізації було визначено наказом МОН від 28 березня 2023 року № 347 «Про організаційні заходи щодо підготовки й проведення загальнодержавного моніторингового дослідження якості освіти у закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану».

Вибір саме 6-х та 8-х класів був обумовлений потребою отримати об'єктивні дані про якість базової середньої освіти на тих етапах навчання, щодо яких на національному рівні бракувало актуальної інформації. Якщо результати міжнародних та національних досліджень дозволяють оцінити навчальні досягнення після завершення початкової освіти та у 15-річному віці, то динаміка результатів навчання учнів у 5-8-х класах залишалася недостатньо дослідженою. Моніторинг у 6-х та 8-х класах дав можливість своєчасно виявити прогалини у навчанні, оцінити їх масштаб і визначити напрями підтримки, які можуть бути реалізовані ще до завершення здобуття базової середньої освіти.

Особливістю дослідження став його трирічний цикл реалізації. Перший етап проведено у травні 2023 року, другий – у травні 2024 року, третій – у травні 2025 року. Кожен із трьох етапів мав власну мету та став логічним продовженням попереднього.

Такий підхід забезпечив можливість не лише зафіксувати рівень навчальних досягнень учнів / учениць, а й простежити динаміку змін та сформулювати доказову основу для прийняття ефективних управлінських рішень.

Інструментарій включав комп'ютерні тести на платформі ВШО та анкети для вивчення контексту навчання. Тестові форми різних років мали порівнювану структуру, змістові лінії, когнітивні рівні, тривалість і систему оцінювання. Для окремих тестів використовувалися якірні завдання, що посилювало порівнюваність результатів у динаміці.

1.2. КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ 2023-2025 РОКІВ

Моніторингове дослідження не зафіксувало однакової динаміки для всіх предметів і вікових груп. Стабільність результатів у частині вимірів поєднується з позитивними змінами в окремих групах і з ризиковою тенденцією у математиці восьмикласників. Це підтверджує потребу в диференційованих рішеннях замість єдиної для всіх програми надолуження.

Група	Ключовий результат
6-й клас, математика	Середній результат зріс з 10,77 до 11,52 бала з 26; загальна динаміка залишається стабільною. У 2025 році 61 % учасників продемонстрували середній рівень. Найлегшими в усі три роки – завдання змістової лінії «Дані і статистика», тоді як найскладнішими – завдання з «Геометрії і вимірювання геометричних величин»; у 2025 році до них за рівнем складності наблизилися завдання з теми «Рівняння і нерівності»
6-й клас, українська мова	Середній результат зріс з 32,25 до 34,86 бала з 72. Частка учнівства з достатнім і високим рівнями зросла з 34 % у 2023 році до понад 40% у 2024-2025 роках. Найвиразніше зростання зафіксовано у виконанні завдань на міркування. Також простежується поступове зростання середніх результатів за виміром «Знання» (із 44,0 % у 2023 році до 51,6 % у 2025 році), тоді як за виміром «Застосування» зміни є незначними (39,3 %; 41,2 %; 40,5 % відповідно)
8-й клас, математика	Середній результат знизився з 22,8 до 20,47 бала з 46; частка середнього рівня зросла з 53,2 % до 59,6 %. У 2023-2024 роках найскладнішою для учасників була змістова лінія «Рівняння і нерівності», тоді як у 2025 році найнижчі результати зафіксовано вже за завданнями лінії «Геометричні фігури і геометричні величини». У всі три роки найвищі результати стабільно демонструє змістова лінія «Числа і вирази»
8-й клас, українська мова	Загальна картина відносно стабільна, але у 2025 році 49 % учасників були на середньому рівні, 46,8 % – на достатньому. Учнівство стабільно краще виконує практично орієнтовані морфологічні завдання, ніж завдання, що потребують актуалізації теоретичних знань, а результати з морфології впродовж років залишаються нестабільними й у 2025 році навіть дещо нижчими, ніж у 2023 році. Попри те, що «Синтаксис» і «Пунктуація» залишаються найскладнішими змістовими лініями

Аналіз результатів моніторингового дослідження показав, що навчальні досягнення учнівства пов'язані з комплексом взаємодіючих чинників. Частина з них є спільною для всіх вікових груп і предметів, тоді як інші проявляються залежно від віку учнівства або навчального предмета. Найбільший вплив мають соціально-економічні умови навчання, доступ до освітніх ресурсів, рівень

цифрових компетентностей, мотивація та емоційне благополуччя учнівства, підтримка з боку педагогів й батьків, а також регулярність навчальної діяльності. Окремі чинники, зокрема педагогічні практики, додаткова навчальна підтримка та гендерні особливості, проявляються залежно від предмета та віку учнівства. Такий багатофакторний характер формування навчальних результатів визначає необхідність комплексної системи подолання освітніх втрат, що поєднує педагогічні, управлінські та соціальні механізми підтримки.

1.3. ОБМЕЖЕННЯ ТА ПРАВИЛА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Дослідження охоплює українську мову й математику та не дає повної картини результатів з усіх освітніх галузей.

Висновки стосуються 6-х і 8-х класів; їх не можна автоматично переносити на початкову або профільну середню освіту.

Національні дані визначають системні пріоритети, але не замінюють локального та індивідуального діагностування.

Статистичний зв'язок між контекстним чинником і результатом не доводить, що саме цей чинник спричинив відповідний результат.

Різні громади й заклади працюють у неоднакових безпекових, кадрових і ресурсних умовах; тому інструменти та строки впровадження мають бути пропорційними спроможності.

Результати моніторингу не можуть використовуватися для публічного рейтингування, покарання закладів або стигматизації дітей.

1.4. ЯК КОРИСТУВАТИСЯ БАЗОВОЮ МОДЕЛЛЮ

Базова модель побудована як практичний орієнтир. Користувачеві не потрібно впроваджувати всі інструменти одночасно. Доцільно починати з базового оцінювання, визначити 2-3 пріоритети на навчальний рік, закріпити відповідальних, ресурси й індикатори, а потім розширювати систему.

Користувач	Основні розділи	Практичне застосування
Засновник / орган місцевого самоврядування	Розділи 3 і 5, додатки 1 та 3	Визначити ресурсні, кадрові й безпекові пріоритети; затвердити Стратегію розвитку громади; забезпечити підтримку закладів освіти
Орган управління освітою	Розділи 3.2-3.7, 5	Організувати збір агрегованих даних, координацію, професійну підтримку та аналіз результативності
Керівник ЗЗСО	Розділ 4 і 5, додатки 2 та 4	Інтегрувати роботу з освітніми втратами у внутрішню систему якості, Стратегію розвитку закладу освіти та річний план

Користувач	Основні розділи	Практичне застосування
Педагогічна рада та вчителі	Розділи 4.2, 4.3, 4.5	Узгодити діагностування, критерії включення до підтримки, короткі цикли навчання та повторне оцінювання
Психологічна служба, ІРЦ, соціальні служби	Розділи 3.4-3.6, 4.4	Організувати безпечний супровід, маршрутизацію та міжвідомчу взаємодію без дублювання функцій
Батьки та учнівство	Розділи 4.5-4.6	Брати участь у визначенні цілей підтримки, отримувати зрозумілий зворотний зв'язок і повідомляти про потреби

Рівні впровадження:

Рівень	Компоненти	Застосування
Базовий	Відповідальні особи; мінімальний набір даних; базове діагностування; план підтримки; повторне оцінювання; комунікація з батьками	Необхідний для кожної громади й закладу освіти
Стандартний	Професійні спільноти; міжшкільна координація; тематичні групи підтримки; системне самооцінювання; психологічний супровід	Доцільний після стабілізації базових процесів
Розширений	Інформаційно-аналітичні панелі, освітні хаби, кадровий резерв, муніципальні банки ресурсів, міжмуніципальні програми	Запроваджується за наявності ресурсів і доведеної потреби

Рекомендований алгоритм:

1. Провести базове оцінювання готовності.
2. Визначити пріоритетні групи потреб і причини навчальних труднощів.
3. Обрати рівень упровадження: базовий, стандартний або розширений.
4. Затвердити короткий план із відповідальними, ресурсами, строками та індикаторами.
5. Реалізувати цикл підтримки й повторно оцінити прогрес.
6. Скоригувати рішення та інтегрувати успішні практики у постійну роботу.

2. КОНЦЕПЦІЯ ТА СТРУКТУРА БАЗОВОЇ МОДЕЛІ

Базова модель системи подолання освітніх втрат через механізми забезпечення якості освіти є результатом трирічної роботи Державної служби якості освіти України, яка об'єднала загальнодержавне моніторингове дослідження якості освіти, професійний діалог з освітянською спільнотою, практичний досвід територіальних громад і закладів загальної середньої освіти, а також аналіз сучасних міжнародних підходів до забезпечення якості освіти та навчального відновлення ([Learning Recovery](#)). Її розроблення здійснювалося на засадах доказовості, професійного партнерства та спільної відповідальності всіх суб'єктів, які впливають на якість освіти й навчальні результати учнівства.

Важливою складовою формування Базової моделі стали [результати III етапу загальнодержавного моніторингового дослідження якості освіти](#), оприлюднені 3 червня 2026 року. Під час заходу проаналізовано чинники, що впливають на якість базової середньої освіти в умовах воєнного стану, окреслено основні виклики для освітньої системи та обґрунтовано необхідність переходу від констатації освітніх втрат до формування цілісної системи управлінських рішень, спрямованих на їх своєчасне виявлення, попередження та подолання.

Продовженням цієї роботи стало проведення Державною службою якості освіти України професійних обговорень у п'яти макрорегіонах України:

Макрорегіон	Дата	Місце проведення
Північ	5 червня 2026 року	м. Житомир
Схід	9 червня 2026 року	м. Харків
Центр	11 червня 2026 року	м. Черкаси
Південь	16 червня 2026 року	м. Одеса
Захід	30 червня 2026 року	м. Івано-Франківськ

До професійних обговорень були залучені керівники та заступники керівників ЗЗСО, учителі української мови та математики, практичні психологи, представники територіальних громад, органів управління освітою, закладів післядипломної педагогічної освіти, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, а також представники батьківської громадськості. Такий широкий професійний склад учасників забезпечив всебічний аналіз проблеми освітніх втрат, поєднавши результати моніторингового дослідження з практичним досвідом функціонування закладів освіти та територіальних громад у різних умовах.

Професійні обговорення у всіх макрорегіонах проводилися за єдиною методологією, що забезпечило цілісність, порівнюваність та узагальнюваність отриманих результатів. Основна мета роботи полягала не лише в обговоренні результатів моніторингового дослідження, а й формуванні спільного бачення «ідеальної громади» та «ідеальної школи», здатних забезпечити своєчасне виявлення, попередження та подолання освітніх втрат, підтримку учнівства, ефективне використання ресурсів і розвиток партнерства між школою, батьками та громадою.

Під час роботи учасники формували бачення спільної відповідальності всіх суб'єктів, які впливають на якість освіти та освітні результати учнівства, визначали їхні ролі, функції, повноваження й механізми взаємодії. Окрему увагу приділено визначенню першочергових управлінських рішень, що можуть бути реалізовані вже на початку 2026/2027 навчального року.

Завершальним кроком стало узагальнення напрацювань усіх макрорегіональних груп. Незважаючи на різні умови функціонування закладів загальної середньої освіти та територіальних громад, результати професійних обговорень продемонстрували високий рівень узгодженості щодо ключових принципів побудови системи подолання освітніх втрат. Саме це дало змогу сформулювати спільне концептуальне бачення, яке стало основою цієї Базової моделі.

Концептуально модель базується на тому, що освітні втрати не виникають лише в межах діяльності закладу освіти і, відповідно, не можуть бути подолані виключно силами педагогічного колективу. Ефективне вирішення цієї проблеми потребує скоординованої взаємодії держави, територіальної громади як засновника закладу освіти, органів управління освітою, керівників закладів освіти, педагогічних працівників, фахівців психолого-педагогічного супроводу, батьків, партнерських організацій та самої дитини.

У центрі Базової моделі перебуває дитина та її освітні потреби. Саме забезпечення умов для досягнення кожним учнем / ученицею очікуваних результатів навчання є основною метою функціонування всієї системи. Усі управлінські рішення, ресурси, механізми підтримки та освітні заходи мають бути спрямовані на створення можливостей для своєчасного виявлення навчальних труднощів, організації необхідної підтримки та досягнення позитивної динаміки освітніх результатів.

Структурно Базова модель складається з двох взаємопов'язаних рівнів реалізації:

- **рівень територіальної громади**, який забезпечує стратегічне управління, ресурсне забезпечення, міжвідомчу взаємодію, кадрову політику, створення безпечного та доступного освітнього середовища, організацію моніторингу та підтримку діяльності закладів освіти;
- **рівень закладу загальної середньої освіти**, на якому здійснюється безпосереднє виявлення освітніх втрат, планування та реалізація

компенсаторних заходів, педагогічна підтримка учнів / учениць, моніторинг навчальних досягнень, взаємодія з батьками та забезпечення функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Взаємодія цих двох рівнів забезпечує цілісність системи подолання освітніх втрат. Територіальна громада формує необхідні умови та забезпечує ресурсну основу для функціонування системи, тоді як заклад освіти реалізує безпосередню роботу з учнями, використовуючи інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

Важливою особливістю Базової моделі є її циклічний характер. Подолання освітніх втрат розглядається як безперервний процес, що включає діагностування навчальних досягнень, аналіз отриманих результатів, визначення причин виникнення освітніх втрат, планування та реалізацію заходів підтримки, оцінювання їх результативності й подальше вдосконалення управлінських та педагогічних рішень. Такий підхід забезпечує постійне вдосконалення якості освіти та дозволяє своєчасно реагувати на нові виклики.

Представлена Базова модель не є жорстким алгоритмом дій. Вона визначає єдині принципи, управлінські підходи та механізми організації системи подолання освітніх втрат, водночас залишаючи територіальним громадам і закладам освіти можливість адаптувати конкретні інструменти реалізації з урахуванням місцевих умов, ресурсних можливостей та потреб учнів / учениць.

Подальші розділи документа мають прикладний характер і містять опис функцій основних суб'єктів, орієнтовні управлінські механізми, інструменти реалізації та послідовність кроків для побудови системи подолання освітніх втрат на рівні громади та закладу загальної середньої освіти.

3. ЦІЛЬОВА МОДЕЛЬ «ІДЕАЛЬНА ГРОМАДА»

Територіальна громада як засновник закладів загальної середньої освіти відіграє ключову роль у створенні умов для забезпечення якісної освіти та подолання освітніх втрат. Саме на рівні громади ухвалюються стратегічні управлінські рішення, формується місцева освітня політика та забезпечуються фінансові, кадрові й матеріально-технічні ресурси, необхідні для ефективного функціонування закладів освіти.

Ефективна громада здійснює управління на основі даних, формує систему моніторингу освітніх результатів, забезпечує розвиток кадрового потенціалу, створює безпечне та доступне освітнє середовище, організовує міжвідомчу взаємодію й партнерство, підтримує професійний розвиток педагогічних працівників та забезпечує функціонування системи психолого-педагогічної підтримки усіх учасників освітнього процесу.

Діяльність громади спрямована не лише на реагування на вже наявні освітні втрати, а й на створення системи їх попередження, що дозволяє забезпечити кожній дитині рівний доступ до якісної освіти та можливість досягнення очікуваних результатів навчання.

3.1. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Ефективне подолання освітніх втрат неможливе без створення належних організаційних, фінансових, кадрових та матеріально-технічних умов. Саме територіальна громада як засновник закладів освіти відіграє ключову роль у формуванні ресурсної основи функціонування системи освіти, забезпечуючи її спроможність своєчасно реагувати на сучасні виклики та гарантувати кожній дитині рівний доступ до якісної освіти.

У Базовій моделі ресурсне забезпечення розглядається не як фінансування окремих заходів, а як цілісна система стратегічного планування, управління та ефективного використання ресурсів. Її основою є постійний аналіз потреб закладів освіти, прогнозування розвитку освітньої мережі, раціональний розподіл ресурсів і прийняття управлінських рішень на основі даних.

Насамперед територіальна громада забезпечує фінансування місцевих **програм подолання освітніх втрат**. Такі програми мають передбачати організацію додаткових консультацій, компенсаторних занять, факультативів, літніх шкіл, навчальних таборів, програм наставництва та інших форм підтримки учнівства, яке потребує надолуження навчальних результатів. Водночас заходи з подолання освітніх втрат мають бути інтегровані до місцевих програм розвитку освіти та забезпечені стабільним фінансуванням.

Важливим напрямом є **кадрове забезпечення**. Громада створює умови для залучення, професійного розвитку та підтримки педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів, асистентів учителя та інших

фахівців, які забезпечують комплексний супровід дитини. За потреби можуть функціонувати міжшкільні команди фахівців або кадровий резерв громади, що дозволяє оперативно реагувати на кадрові потреби закладів освіти.

Не менш важливим є **фінансування додаткової педагогічної діяльності**. Учителі повинні мати можливість проводити індивідуальні консультації, аналізувати результати діагностування, розробляти індивідуальні освітні траєкторії, взаємодіяти з батьками та працювати в командах психолого-педагогічного супроводу. Саме тому громада має передбачати механізми оплати такої діяльності як складової забезпечення якості освіти.

Особлива увага приділяється **розвитку сучасної цифрової інфраструктури**. Заклади освіти мають бути забезпечені комп'ютерною технікою, мультимедійним обладнанням, швидкісним доступом до мережі Інтернет, сучасним програмним забезпеченням та резервним фондом технічних засобів для організації дистанційного й змішаного навчання.

Одним із перспективних напрямів є **створення цифрових освітніх центрів (освітніх хабів)**. Такі центри можуть функціонувати на базі закладів освіти або інших комунальних установ й забезпечувати дітям доступ до сучасної техніки, Інтернету, консультацій педагогів і психологів, компенсаторних занять, гурткової роботи та інших освітніх послуг. У кризових ситуаціях освітній хаб стає місцем безперервного навчання для дітей, які не мають належних умов удома.

Ефективність використання ресурсів значною мірою залежить від їх спільного управління. Доцільним є **створення місцевого банку ресурсів**, який може включати комп'ютерну техніку, інтерактивне обладнання, STEM-комплекти, лабораторне обладнання, генератори, системи автономного живлення та інші матеріальні ресурси. Такий підхід дозволяє швидко забезпечувати потреби закладів освіти, зменшує нерівність між ними та підвищує ефективність використання бюджетних коштів.

Важливою складовою сучасної системи ресурсного забезпечення є **створення єдиної муніципальної цифрової бібліотеки освітніх ресурсів**. Вона може містити електронні підручники, відеоуроки, інтерактивні вправи, діагностичні матеріали, навчальні курси, методичні розробки педагогів громади, цифрові ресурси для компенсаторного навчання, матеріали для професійного розвитку педагогічних працівників. Така бібліотека забезпечує рівний доступ усіх закладів освіти до якісного навчально-методичного забезпечення, сприяє обміну кращими педагогічними практиками та суттєво скорочує час педагогів на підготовку до навчальних занять.

З огляду на виклики воєнного часу громада забезпечує **готовність закладів освіти до роботи в умовах надзвичайних ситуацій**. Для цього передбачаються альтернативні джерела електроживлення, автономні засоби зв'язку, резервні джерела водопостачання, обладнані укриття та інші ресурси, необхідні для безперервного функціонування системи освіти.

Не менш важливим напрямом є **створення безпечного, інклюзивного та безбар'єрного освітнього середовища**. Засновник забезпечує доступність будівель, укриттів, навчальних матеріалів та освітніх послуг для всіх категорій дітей, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами.

Для територіальних громад із розгалуженою мережею населених пунктів особливого значення набуває **транспортна доступність**. Організація підвезення учнівства до місць навчання, компенсаторних занять, освітніх хабів та гуртків забезпечує рівний доступ до якісної освіти незалежно від місця проживання.

Важливим інструментом стратегічного управління є **цифрова карта освітніх потреб громади**. Вона об'єднує інформацію про результати моніторингових досліджень, кадрові потреби, забезпеченість обладнанням, цифрову інфраструктуру, транспортну доступність, психологічний супровід, стан безпеки та інші показники, що дозволяють приймати управлінські рішення на основі доказових даних.

Водночас громада має активно **залучати додаткові ресурси** через співпрацю з міжнародними організаціями, благодійними фондами, бізнесом, громадськими об'єднаннями та іншими партнерами, реалізуючи спільні освітні проєкти, спрямовані на розвиток освітньої інфраструктури та підтримку дітей.

Доцільним є також **створення місцевого фонду підтримки розвитку освіти** або окремого цільового фонду подолання освітніх втрат, кошти якого можуть спрямовуватися на реалізацію інноваційних освітніх проєктів, підтримку дітей, які потребують додаткової педагогічної допомоги, розвиток освітніх хабів, цифрової інфраструктури та професійного розвитку педагогічних працівників.

Ключові завдання громади:

- забезпечити стабільне фінансування системи подолання освітніх втрат;
- сформувати сучасну кадрову, матеріально-технічну та цифрову інфраструктуру закладів освіти;
- забезпечити безпечне, інклюзивне та безбар'єрне освітнє середовище;
- створити умови для ефективного використання ресурсів на рівні всієї громади;
- забезпечити готовність системи освіти до функціонування у кризових ситуаціях;
- розвивати партнерство та залучати додаткові ресурси для розвитку освіти.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Під час перевірки готовності закладів загальної середньої освіти до 2026/2027 навчального року провести комплексну оцінку їх ресурсної спроможності (кадрової, матеріально-технічної, цифрової, безпекової та фінансової), сформувати цифрову карту освітніх потреб територіальної громади та на її основі розробити й затвердити трирічний план ресурсного забезпечення

системи подолання освітніх втрат із визначенням пріоритетів фінансування, джерел ресурсів і відповідальних виконавців.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у громаді функціонує місцева програма подолання освітніх втрат;
- визначено частку закладів освіти, пріоритетні потреби яких у кадрових, матеріально-технічних і цифрових ресурсах задоволено відповідно до місцевого плану;
- створено місцевий банк обладнання та цифрову муніципальну бібліотеку освітніх ресурсів;
- функціонують освітні хаби або інші спільні освітні простори;
- забезпечено альтернативні джерела живлення та належний рівень безпеки закладів освіти;
- управлінські рішення приймаються на основі аналізу даних цифрової карти освітніх потреб;
- забезпечено рівний доступ усіх дітей до якісних освітніх послуг.

Очікуваний результат

У територіальній громаді функціонує сучасна система ресурсного забезпечення, що базується на принципах стратегічного планування, ефективного управління, спільного використання ресурсів та прийняття рішень на основі даних. Це забезпечує рівний доступ кожної дитини до якісної освіти, створює умови для своєчасного подолання освітніх втрат, підвищує стійкість системи освіти до кризових викликів та сприяє сталому розвитку освітньої мережі громади.

3.2. УПРАВЛІННЯ НА ОСНОВІ ДАНИХ І МОНІТОРИНГ

Ефективне подолання освітніх втрат неможливе без своєчасного отримання достовірної інформації про результати навчання учнів / учениць, чинники виникнення освітніх втрат та ефективність заходів, спрямованих на їх подолання. Саме тому управління на основі даних є одним із ключових елементів Базової моделі.

У сучасній системі забезпечення якості освіти моніторинг не повинен розглядатися як інструмент контролю чи оцінювання діяльності закладу освіти. Його основне призначення – це забезпечити керівників усіх рівнів достовірною інформацією для прийняття своєчасних, обґрунтованих і результативних управлінських рішень.

Територіальна громада має сформувати єдину систему збору, аналізу та використання освітніх даних, яка дозволяє регулярно відстежувати стан навчальних досягнень учнівства, своєчасно виявляти освітні втрати, оцінювати ефективність компенсаторних заходів та прогнозувати подальші потреби розвитку системи освіти.

Насамперед доцільно сформувати **єдину систему моніторингу освітніх втрат** на рівні територіальної громади. Вона має об'єднувати результати внутрішніх і зовнішніх оцінювань, самооцінювання закладів освіти, державних та регіональних моніторингових досліджень, результати інституційного аудиту ЗЗСО, а також іншу інформацію, необхідну для оцінювання якості освіти.

Моніторинг має здійснюватися не лише щодо результатів навчання. Важливо систематично аналізувати відвідуваність учнівства, участь у компенсаторних програмах, психологічний стан дітей, кадрову забезпеченість закладів освіти, доступність цифрових ресурсів, безпечність освітнього середовища, забезпечення підручниками, функціонування інклюзивного навчання та інші чинники, які безпосередньо впливають на освітні результати.

Особливу увагу необхідно приділяти аналізу динаміки. Управлінські рішення повинні ґрунтуватися не лише на одноразових показниках, а й на тенденціях зміни результатів навчання, що дає можливість своєчасно виявляти нові ризики та оцінювати результативність уже впроваджених заходів.

Важливим інструментом може стати **цифрова інформаційно-аналітична панель (дашборд) територіальної громади**, яка в режимі реального часу відображає основні показники функціонування системи освіти. Такий інструмент дозволяє керівникам швидко оцінювати ситуацію, визначати проблемні заклади освіти, аналізувати тенденції та приймати управлінські рішення на основі актуальних даних.

Перспективним напрямом є впровадження **«паспорта освітніх втрат» закладу освіти**. Це аналітичний документ, який щорічно формується для кожної школи та містить узагальнену інформацію про результати навчання, основні фактори ризику, кадрову ситуацію, ресурсне забезпечення, результати компенсаторних заходів і визначає пріоритетні напрями розвитку. Такий паспорт стає основою для планування роботи закладу освіти та прийняття управлінських рішень засновником.

Важливо забезпечити регулярний зворотний зв'язок між територіальною громадою та школами. Результати моніторингу мають використовуватися не лише для звітування, а насамперед для спільного аналізу проблем, визначення причин виникнення освітніх втрат та планування заходів підтримки.

Доцільно також запровадити практику щорічних **аналітичних сесій громади**, під час яких керівники шкіл, орган управління освітою, представники місцевого самоврядування, ЦПРПП, ІРЦ та інших партнерських установ спільно аналізують результати навчального року, визначають пріоритети розвитку та погоджують план дій на наступний навчальний рік.

Одним із перспективних напрямів є використання можливостей автоматизованих інформаційно-аналітичних систем для збору, оброблення та візуалізації результатів моніторингу. Це дозволяє суттєво скоротити час на підготовку аналітичної інформації, забезпечити порівнюваність показників між закладами освіти та формувати управлінські рішення на основі актуальних даних.

Ключові завдання громади:

- створити єдину систему моніторингу освітніх втрат;
- забезпечити регулярний збір та аналіз освітніх даних;
- приймати управлінські рішення на основі доказових даних;
- забезпечити відкритість і прозорість аналітичної інформації;
- здійснювати оцінювання ефективності компенсаторних заходів;
- прогнозувати освітні потреби громади та ризики виникнення освітніх втрат.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

На рівні територіальної громади запровадити **щорічний цикл управління на основі даних**, який передбачає проведення комплексного аналізу результатів навчання учнівства, формування **паспорта освітніх втрат** кожного ЗЗСО, створення електронного дашборду основних показників якості освіти та затвердження плану управлінських рішень за результатами проведеного аналізу.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у громаді функціонує єдина система моніторингу освітніх втрат;
- управлінські рішення ухвалюються на основі регулярного аналізу даних;
- для кожного закладу освіти сформовано паспорт освітніх втрат;
- створено цифровий дашборд основних показників розвитку освіти громади;
- результати моніторингу використовуються під час планування місцевої освітньої політики;
- спостерігається позитивна динаміка навчальних досягнень учнівства.

Очікуваний результат

У територіальній громаді функціонує сучасна система управління освітою, заснована на використанні доказових даних. Регулярний моніторинг, комплексний аналіз освітніх показників і прогнозування потреб забезпечують своєчасне виявлення освітніх втрат, підвищують обґрунтованість управлінських рішень та дозволяють ефективно спрямовувати ресурси на підтримку тих закладів освіти й учнівства, які цього найбільше потребують.

3.3. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК

Подолання освітніх втрат неможливе без професійно спроможних педагогічних працівників, управлінців та фахівців психолого-педагогічного супроводу. Саме кадровий потенціал визначає здатність системи освіти своєчасно виявляти навчальні труднощі, організовувати ефективну підтримку учнівства та забезпечувати позитивну динаміку освітніх результатів.

Насамперед територіальна громада **здійснює регулярний аналіз кадрової спроможності закладів освіти**. Оцінюється забезпеченість педагогічними працівниками, практичними психологами, соціальними педагогами, асистентами вчителя, фахівцями ІРЦ, а також прогнозуються кадрові потреби на середньострокову перспективу.

Особлива увага приділяється **професійному розвитку педагогічних працівників**. Програми підвищення кваліфікації мають бути максимально практикоорієнтованими та спрямованими насамперед на розвиток компетентностей, необхідних для роботи в умовах освітніх втрат: проведення педагогічної діагностики, аналіз результатів навчання, використання формувального оцінювання, диференційованого навчання, індивідуальних освітніх траєкторій, сучасних цифрових технологій, психологічної підтримки учнівства та організації компенсаторного навчання.

Важливим напрямом є створення у громаді **професійних спільнот педагогів**. Такі спільноти можуть об'єднувати вчителів окремих предметів, керівників закладів освіти, практичних психологів, педагогів-організаторів та інших фахівців. Їх діяльність має бути спрямована на обмін практиками, спільне розв'язання професійних проблем, апробацію нових методик та взаємне професійне навчання.

Доцільним є **розвиток системи педагогічного наставництва**. Досвідчені педагоги, сертифіковані вчителі, експерти інституційного аудиту, консультанти центрів професійного розвитку педагогічних працівників можуть здійснювати супровід молодих педагогів або педагогів, які працюють із найбільшими освітніми втратами.

Окремим напрямом є **підтримка керівників закладів освіти**. Саме вони забезпечують управління процесами подолання освітніх втрат у школі, організовують роботу педагогічних команд, аналізують результати моніторингу, приймають управлінські рішення та координують взаємодію із засновником, батьками й партнерами. Тому професійний розвиток керівників має охоплювати питання стратегічного управління, управління змінами, використання даних для прийняття рішень, розвитку внутрішньої системи забезпечення якості освіти та лідерства.

Водночас важливою складовою кадрової політики є **підтримка професійного благополуччя педагогічних працівників**. Громада має створювати умови для запобігання професійному вигоранню, розвитку психологічної стійкості, забезпечення безпечних умов праці, можливостей професійного консультування та взаємопідтримки педагогічних колективів.

Перспективним напрямом є **створення місцевого кадрового резерву**. До його складу можуть входити педагоги, які мають високий рівень професійної майстерності та готові тимчасово працювати у закладах освіти, що відчувають кадровий дефіцит, здійснювати наставництво, проводити консультації або долучатися до реалізації компенсаторних програм.

Не менш важливим є використання потенціалу партнерських організацій. До професійного розвитку можуть залучатися заклади післядипломної педагогічної освіти, центри професійного розвитку педагогічних працівників, заклади вищої освіти, громадські організації, міжнародні партнери, професійні асоціації та експертне середовище.

РЕКОМЕНДОВАНІ ПРАКТИКИ:

Професійний маршрут педагога громади

Доцільно, щоб кожен педагогічний працівник мав індивідуальний професійний маршрут розвитку, сформований на основі самооцінювання, результатів професійної діяльності, потреб закладу освіти та результатів навчання учнівства.

Такий маршрут може включати:

- індивідуальний план професійного розвитку;
- участь у професійних спільнотах;
- наставництво або менторську підтримку;
- відкриті уроки та взаємовідвідування;
- стажування в інших закладах освіти;
- опанування цифрових інструментів;
- навчання щодо подолання освітніх втрат;
- щорічний аналіз професійного прогресу.

Запровадження таких маршрутів дозволяє перейти від формального проходження курсів підвищення кваліфікації до системного професійного розвитку, який безпосередньо впливає на якість навчання.

Муніципальна школа педагогічної майстерності

Варто створити на рівні територіальної громади постійно діючий майданчик професійного розвитку педагогів, який працюватиме протягом року.

Його діяльність може включати:

- майстер-класи педагогів-практиків;
- взаємовідвідування уроків;
- професійні майстерні;
- аналіз результатів моніторингових досліджень;
- роботу над кейсами подолання освітніх втрат;
- консультації практичних психологів;
- навчання щодо використання цифрових інструментів;
- банк успішних педагогічних практик громади.

Такий підхід дає змогу зробити професійний розвиток безперервним, практикоорієнтованим і безпосередньо пов'язаним із підвищенням якості освіти.

Ключові завдання громади:

- забезпечити ЗЗСО необхідними педагогічними та іншими фахівцями;
- прогнозувати кадрові потреби та формувати кадровий резерв;
- створити систему безперервного професійного розвитку;
- підтримувати діяльність професійних спільнот педагогів;
- розвивати систему наставництва;
- створити умови для професійного благополуччя педагогічних працівників;
- залучати партнерів до професійного розвитку освітян.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Провести комплексну оцінку кадрової спроможності закладів освіти територіальної громади, сформувавши прогноз кадрових потреб на найближчі три роки, створити план професійного розвитку педагогічних працівників громади із визначенням пріоритетних напрямів навчання, системи наставництва, діяльності професійних спільнот та механізмів залучення фахівців до роботи із подолання освітніх втрат.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- громада має актуальний прогноз кадрових потреб;
- визначено частку критичних кадрових потреб, закритих у встановлений місцевим планом строк;
- функціонують професійні спільноти педагогів;
- запроваджено систему наставництва;
- професійний розвиток педагогів здійснюється відповідно до визначених потреб;
- керівники закладів освіти використовують результати моніторингу для управлінських рішень;
- зростає професійна компетентність педагогічних працівників та якість освітнього процесу.

Очікуваний результат

У територіальній громаді функціонує сучасна система кадрового забезпечення, що поєднує стратегічне планування кадрових потреб, безперервний професійний розвиток, наставництво, діяльність професійних спільнот та підтримку професійного благополуччя педагогічних працівників. Це забезпечує високу професійну спроможність педагогічних колективів, підвищує

якість управлінських і педагогічних рішень та створює необхідні умови для своєчасного виявлення і ефективного подолання освітніх втрат.

3.4. БЕЗПЕЧНЕ, ІНКЛЮЗИВНЕ ТА ДОСТУПНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Якісна освіта можлива лише за умови, коли кожна дитина почувається у безпеці, має рівний доступ до навчання та отримує необхідну підтримку незалежно від місця проживання, стану здоров'я чи життєвих обставин. Саме тому створення безпечного, інклюзивного та доступного освітнього середовища є одним із ключових напрямів діяльності територіальної громади у системі подолання освітніх втрат.

Насамперед територіальна громада забезпечує **функціонування безпечної освітньої інфраструктури**. Заклади освіти мають бути обладнані укриттями, альтернативними джерелами електроживлення, засобами зв'язку, системами оповіщення та іншими ресурсами, необхідними для безперервного функціонування освітнього процесу навіть в умовах воєнних загроз або інших надзвичайних ситуацій.

Особливу увагу необхідно приділяти **психологічній безпеці учасників освітнього процесу**. Доцільно забезпечити доступність психологічної допомоги, розвиток програм психосоціальної підтримки, профілактику професійного вигорання педагогів, реалізацію антибулінгових заходів та формування культури взаємоповаги і довіри.

Важливою складовою є **розвиток безбар'єрного середовища**. Територіальна громада забезпечує архітектурну, інформаційну, цифрову та організаційну доступність закладів освіти для всіх категорій дітей, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами, дітей, які постраждали внаслідок війни, внутрішньо переміщених осіб та інших вразливих категорій.

Окремий напрям становить **забезпечення освітньої доступності**. Громада має створити умови, за яких жодна дитина не втратить можливість навчатися через транспортні труднощі, відсутність цифрових пристроїв, нестабільний доступ до Інтернету чи інші соціально-економічні чинники. Для цього можуть використовуватися освітні хаби, мобільні освітні команди, дистанційні консультації, резерв технічних засобів та інші механізми підтримки.

Важливо **забезпечити міжвідомчу взаємодію між освітою**, соціальними службами, службами у справах дітей, охороною здоров'я, інклюзивно-ресурсними центрами, правоохоронними органами та громадськими організаціями. Саме така взаємодія дозволяє своєчасно виявляти дітей, які потребують комплексної підтримки, та координувати необхідні заходи.

Перспективним напрямом є **запровадження у громаді системи регулярної оцінки безпечності та доступності освітнього середовища**. Таке оцінювання може здійснюватися щороку із використанням єдиних критеріїв та враховувати фізичну безпеку, психологічний клімат, рівень інклюзивності, цифрову доступність, стан безбар'єрності та задоволеність учасників освітнього процесу.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

Паспорт безпечного та доступного освітнього середовища закладу освіти.

Доцільно, щоб кожен заклад загальної середньої освіти щороку формував Паспорт безпечного та доступного освітнього середовища.

Такий документ може містити:

- оцінку фізичної безпеки;
- стан укриттів та готовність до надзвичайних ситуацій;
- рівень архітектурної безбар'єрності;
- цифрову доступність;
- забезпеченість допоміжними засобами навчання;
- результати опитувань учнів / учениць, педагогів і батьків щодо психологічного клімату;
- інформацію про роботу психологічної служби;
- перелік дітей, які потребують додаткової підтримки (без персональних даних);
- план удосконалення середовища на наступний навчальний рік.

Паспорти всіх закладів освіти можуть стати основою для формування програми розвитку безпечного освітнього середовища громади та визначення пріоритетів фінансування.

Ключові завдання громади:

- забезпечити безпечні умови функціонування закладів освіти;
- створити безбар'єрне та інклюзивне освітнє середовище;
- гарантувати рівний доступ дітей до якісної освіти;
- забезпечити психологічну підтримку учасників освітнього процесу;
- розвивати міжвідомчу взаємодію для комплексної підтримки дітей;
- здійснювати регулярне оцінювання безпечності та доступності освітнього середовища.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Під час підготовки закладів загальної середньої освіти до 2026/2027 навчального року провести комплексну оцінку безпечності, інклюзивності та доступності освітнього середовища за єдиними критеріями (з урахуванням критеріїв оцінювання освітнього середовища, що використовуються під час самооцінювання закладу освіти), сформувати місцевий реєстр потреб закладів освіти та на його основі затвердити план першочергових заходів із модернізації освітнього середовища на найближчі три роки, передбачивши їх поетапну реалізацію у Стратегії розвитку освіти територіальної громади відповідно до визначених пріоритетів.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- усі заклади освіти мають актуальні плани забезпечення безпеки;
- створено безпечні та доступні умови навчання;
- забезпечено архітектурну, цифрову та інформаційну безбар'єрність;
- функціонують системи психологічної підтримки учасників освітнього процесу;
- налагоджено міжвідомчу взаємодію щодо підтримки дітей;
- зменшується кількість факторів, які обмежують доступ дітей до освіти;
- рівень задоволеності учасників освітнього процесу умовами навчання зростає.

Очікуваний результат

У територіальній громаді сформовано безпечне, інклюзивне та доступне освітнє середовище, у якому кожна дитина має можливість безперервно навчатися, отримувати необхідну психолого-педагогічну підтримку та досягати очікуваних результатів навчання незалежно від життєвих обставин. Комплексний підхід до безпеки, безбар'єрності та міжвідомчої взаємодії мінімізує ризики виникнення освітніх втрат і забезпечує стійкість системи освіти в умовах сучасних викликів.

3.5. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Освітні втрати нерозривно пов'язані з психоемоційним станом усіх учасників освітнього процесу. Тривалий стрес, пережитий досвід війни, вимушене переміщення, втрата безпечного освітнього середовища, соціальна ізоляція та зміна форм навчання впливають на мотивацію до навчання, здатність концентрувати увагу, засвоювати новий матеріал та підтримувати сталі освітні результати.

Територіальна громада **забезпечує функціонування ефективної системи психолого-педагогічного супроводу в усіх закладах освіти**. Для цього важливо не лише забезпечити кадрову укомплектованість психологічної служби, а й створити механізми координації діяльності практичних психологів, соціальних педагогів, інклюзивно-ресурсних центрів, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, закладів охорони здоров'я та соціального захисту.

Особливу увагу доцільно приділяти ранньому виявленню дітей, які потребують додаткової психологічної підтримки. Для цього громада може запровадити єдиний порядок взаємодії між закладами освіти, психологічною службою та іншими службами підтримки, визначивши алгоритми реагування на випадки емоційного виснаження, тривожності, булінгу, втрати мотивації до навчання чи тривалого невідвідування занять.

Важливо забезпечити **рівний доступ до психологічної допомоги незалежно від місця проживання дитини**. У громадах із великою кількістю малокомплектних

закладів освіти доцільним є створення мобільних команд психолого-педагогічної підтримки або організація дистанційного психологічного консультування.

Окремим напрямом має стати **підтримка педагогічних працівників**. Систематичне професійне навантаження, робота в умовах воєнного стану та високий рівень емоційної відповідальності можуть призводити до професійного вигорання. Громада має створювати умови для проведення програм психологічної підтримки педагогів, супервізій, груп професійної взаємопідтримки, тренінгів зі стресостійкості та розвитку навичок самодопомоги.

Не менш важливою є **підтримка батьківської спільноти**. Територіальна громада може організовувати тематичні консультації, інформаційні зустрічі, тренінги та просвітницькі заходи щодо підтримки дітей у навчанні, розвитку емоційної стійкості та формування безпечного сімейного середовища.

Ефективним інструментом є створення місцевої мережі психологічної підтримки, яка об'єднуватиме практичних психологів закладів освіти, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, центрів життестійкості, соціальних служб, закладів охорони здоров'я, громадських організацій та інших партнерів. Така взаємодія дозволить забезпечити комплексний супровід дітей і сімей, які потребують допомоги.

Доцільним є також створення цифрового банку психолого-педагогічних ресурсів, який міститиме діагностичні інструменти, програми розвитку соціально-емоційних компетентностей, методичні рекомендації, матеріали для роботи з батьками, практики відновлення психологічного благополуччя та інші ресурси для фахівців психологічної служби і педагогічних працівників.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

Створити у громаді Координаційну раду з питань психосоціальної підтримки дітей, до складу якої можуть увійти представники органів управління освітою, закладів освіти, ІРЦ, ЦПРПП, закладів охорони здоров'я, соціальних служб, центрів життестійкості, служб у справах дітей та громадських організацій.

Основними завданнями такої ради можуть бути:

- координація міжвідомчої взаємодії;
- аналіз потреб громади;
- планування спільних заходів;
- супровід дітей, які потребують комплексної допомоги;
- аналіз ефективності реалізованих заходів.

Ключові завдання громади:

- забезпечити доступність психологічної підтримки для всіх учасників освітнього процесу;

- сформувати ефективну систему міжвідомчої взаємодії щодо психолого-педагогічного супроводу дітей;
- забезпечити своєчасне виявлення дітей, які потребують додаткової підтримки;
- створити умови для профілактики професійного вигорання педагогічних працівників;
- розвивати культуру психологічного благополуччя у закладах освіти;
- забезпечити методичну підтримку психологічної служби та педагогічних працівників.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Під час підготовки закладів загальної середньої освіти до 2026/2027 навчального року провести оцінку спроможності системи психолого-педагогічного супроводу (кадрове забезпечення, доступність психологічних послуг, міжвідомча взаємодія, забезпечення діяльності психологічної служби), сформувати місцевий реєстр потреб та на його основі затвердити трирічний план розвитку системи психолого-педагогічної підтримки і забезпечення благополуччя учасників освітнього процесу, визначивши першочерговість реалізації заходів та відобразивши їх у Стратегії розвитку освіти територіальної громади.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у громаді функціонує система міжвідомчої психологічної підтримки;
- усі заклади освіти мають доступ до практичного психолога та соціально-психологічного супроводу;
- створено механізм раннього виявлення дітей, які потребують психологічної підтримки;
- педагогічні працівники регулярно беруть участь у програмах професійної підтримки;
- функціонує цифровий банк психолого-педагогічних ресурсів;
- зростає рівень психологічного благополуччя учасників освітнього процесу за результатами опитувань і самооцінювання.

Очікуваний результат

У територіальній громаді функціонує комплексна система психологічної підтримки, що забезпечує своєчасне виявлення потреб дітей, надання доступної психолого-педагогічної допомоги, ефективну міжвідомчу взаємодію та підтримку благополуччя всіх учасників освітнього процесу. Це сприяє підвищенню мотивації до навчання, збереженню психологічної стійкості, створенню безпечного освітнього середовища та є важливою передумовою успішного подолання освітніх втрат.

3.6. ПАРТНЕРСТВО ТА МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ

Подолання освітніх втрат потребує скоординованої взаємодії всіх суб'єктів, які впливають на розвиток дитини. Жоден заклад освіти не здатний самостійно забезпечити комплексне вирішення проблем, пов'язаних із навчальними прогалинами, психологічним благополуччям, соціальною адаптацією чи безпечним освітнім середовищем. Саме тому одним із ключових принципів Базової моделі є розвиток партнерства між територіальною громадою, закладами освіти, державними установами, громадськими та міжнародними організаціями, бізнесом, закладами вищої освіти, батьківською спільнотою та іншими партнерами.

Територіальна громада координує співпрацю між закладами загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти, інклюзивно-ресурсними центрами, центрами професійного розвитку педагогічних працівників, закладами охорони здоров'я, соціальними службами, молодіжними центрами, бібліотеками, закладами культури, правоохоронними органами, службами у справах дітей та іншими установами, діяльність яких впливає на забезпечення права дитини на якісну освіту.

Особливого значення набуває **розвиток партнерства із закладами фахової передвищої та вищої освіти**. До організації компенсаторного навчання, програм наставництва, профорієнтаційних заходів та індивідуальної підтримки учнівства можуть залучатися студенти педагогічних, психологічних, соціальних та інших спеціальностей, які проходять педагогічну практику або беруть участь у волонтерських освітніх проєктах. Така співпраця сприяє як підтримці дітей, так і професійному становленню майбутніх фахівців.

Важливим напрямом є співпраця з громадськими, благодійними та молодіжними організаціями. Територіальна громада може створювати умови для використання шкільних приміщень, укриттів, бібліотек, спортивних залів, молодіжних просторів та інших комунальних об'єктів для проведення безоплатних освітніх, психологічних, безпекових, культурних і соціальних заходів для дітей та молоді громади. Такий підхід сприяє більш ефективному використанню інфраструктури громади та розширює можливості дітей отримувати додаткову підтримку.

Окремим напрямом партнерства є **співпраця з бізнесом**. Доцільним є залучення підприємств, які здійснюють діяльність на території громади, до реалізації програм корпоративної соціальної відповідальності. Однією з ефективних практик може стати довгострокове шефство над окремими закладами освіти, їх філіями або освітніми хабами, що передбачає підтримку розвитку матеріально-технічної бази, STEM-освіти, профорієнтаційних програм, цифрової інфраструктури та безпечного освітнього середовища.

Для підвищення ефективності використання ресурсів доцільно розвивати міжмуніципальне співробітництво. Співпраця із сусідніми територіальними громадами дозволяє спільно реалізовувати освітні проєкти, готувати грантові

заявки, розвивати мережу освітніх хабів, психологічних служб, цифрової інфраструктури, організовувати підвезення учнівства та ефективніше використовувати наявні ресурси.

Важливим інструментом розвитку партнерства може стати створення **Реєстру партнерів освіти територіальної громади**, який міститиме інформацію про підприємства, громадські організації, благодійні фонди, заклади вищої освіти, міжнародні проекти, волонтерські ініціативи та інших партнерів, готових долучатися до реалізації заходів із подолання освітніх втрат. Такий реєстр сприятиме системній координації партнерської діяльності та розширенню можливостей громади.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

«Освітній консорціум громади»

При органі управління освітою створюється постійно діючий координаційний майданчик, до складу якого входять представники закладів освіти, місцевого самоврядування, закладів фахової передвищої та/або вищої освіти, інклюзивно-ресурсних центрів, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, соціальних служб, закладів культури, бібліотек, молодіжних центрів, громадських організацій, бізнесу та батьківської громадськості. Консорціум щорічно формує спільний план підтримки дітей, координує реалізацію партнерських проєктів, визначає потреби громади та залучає додаткові ресурси для розвитку освіти.

Ключові завдання громади:

- забезпечити ефективну міжвідомчу взаємодію всіх установ, які працюють з дітьми;
- розвивати партнерство із закладами фахової передвищої, вищої освіти, громадськими, благодійними та міжнародними організаціями;
- залучати студентів, волонтерів й молодіжні організації до програм наставництва та підтримки учнівства;
- створювати умови для відкритого використання освітньої інфраструктури громади;
- розвивати співпрацю з бізнесом та соціально відповідальними підприємствами;
- використовувати можливості міжмуніципального співробітництва для розвитку системи освіти.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Створити при органі управління освітою територіальної громади Координаційну раду (або Освітній консорціум громади) з питань подолання

освітніх втрат, затвердити Реєстр партнерів освіти територіальної громади, визначити порядок міжвідомчої взаємодії та спільного використання освітньої інфраструктури, а також укласти партнерські угоди із закладами фахової передвищої та вищої освіти, громадськими, благодійними, молодіжними організаціями, підприємствами та сусідніми територіальними громадами щодо реалізації спільних освітніх проєктів і програм підтримки учнівства.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у громаді функціонує система міжвідомчої взаємодії;
- створено Реєстр партнерів освіти територіальної громади;
- укладено партнерські угоди із закладами фахової передвищої та/або вищої освіти, громадськими організаціями та бізнесом;
- реалізуються спільні освітні, психологічні та соціальні проєкти;
- шкільна інфраструктура використовується для проведення додаткових освітніх і соціальних заходів;
- громада бере участь у міжмуніципальних та міжнародних проєктах;
- збільшується кількість дітей, які отримують додаткову підтримку завдяки партнерським програмам.

Очікуваний результат

У територіальній громаді функціонує стійка система партнерства та міжвідомчої взаємодії, що забезпечує ефективне об'єднання ресурсів, професійної експертизи та можливостей різних установ і організацій. Це сприяє створенню єдиного освітнього простору, у якому кожна дитина має доступ до комплексної підтримки, а громада отримує додаткові можливості для розвитку освіти, підвищення її якості та подолання освітніх втрат.

3.7. КОМПЕНСАТОРНЕ НАВЧАННЯ ТА ПІДТРИМКИ УЧНІВСТВА

Подолання освітніх втрат потребує своєчасної організації цілеспрямованої підтримки учнівства, яка ґрунтується на результатах діагностики навчальних досягнень та індивідуальних освітніх потреб кожної дитини. У Базовій моделі компенсаторне навчання розглядається не як додаткові заняття після уроків, а як цілісна система педагогічної підтримки, що поєднує різні форми навчання, індивідуальний супровід та можливості всієї освітньої екосистеми громади.

Організація компенсаторного навчання здійснюється на основі результатів внутрішнього та зовнішнього моніторингу, самооцінювання закладу освіти, поточного оцінювання навчальних досягнень учнівства, а також рекомендацій педагогічних працівників і фахівців психолого-педагогічного супроводу. Саме аналіз даних дозволяє своєчасно визначити дітей, які потребують додаткової підтримки, та обрати найбільш ефективні форми роботи.

Компенсаторна підтримка може реалізовуватися через різні організаційні форми: індивідуальні та групові консультації, додаткові заняття, факультативи,

навчальні модулі, літні школи, інтенсиви, навчальні табори, дистанційні курси, програми наставництва, тьюторський супровід та інші форми, адаптовані до потреб конкретної дитини.

Важливо, щоб система підтримки не обмежувалася лише діяльністю закладу загальної середньої освіти. До організації компенсаторного навчання доцільно активно залучати **заклади позашкільної освіти**, які можуть стати важливими осередками розвитку компетентностей, надолуження освітніх втрат та мотивації до навчання. На їх базі можуть проводитися тематичні інтенсиви, предметні гуртки, STEM-лабораторії, мовні клуби, творчі майстерні, проєктні школи, профорієнтаційні програми та інші освітні активності, що поєднують навчання із розвитком здібностей дитини.

Водночас громада може використовувати потенціал інших комунальних установ: бібліотек, молодіжних центрів, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, спортивних і культурних закладів, створюючи єдиний освітній простір підтримки дітей.

Важливим елементом компенсаторного навчання є **індивідуальна освітня траєкторія** для учнівства, яке має стійкі навчальні труднощі. Такий підхід дозволяє визначити конкретні навчальні цілі, форми підтримки, відповідальних педагогів, терміни реалізації та критерії оцінювання прогресу.

Особливу увагу необхідно приділяти дітям із числа внутрішньо переміщених осіб, дітям, які тривалий час навчалися дистанційно або перебували за кордоном, дітям з особливими освітніми потребами, а також учнівству, яке має систематичні труднощі у навчанні. Для цих категорій можуть розроблятися спеціальні програми педагогічної адаптації та індивідуальної підтримки.

Ефективність компенсаторного навчання значною мірою залежить від взаємодії педагогів, практичних психологів, батьків, органів управління освітою, закладів позашкільної освіти та інших партнерів громади. Така міжінституційна співпраця дозволяє забезпечити безперервність підтримки дитини та максимально використовувати наявні ресурси громади.

Ключові завдання громади:

- забезпечити доступність компенсаторного навчання для всіх дітей, які цього потребують;
- створити мережу різноманітних форм педагогічної підтримки;
- інтегрувати потенціал закладів позашкільної освіти у систему подолання освітніх втрат;
- забезпечити розроблення індивідуальних освітніх траєкторій для дітей із суттєвими навчальними прогалинами;
- координувати діяльність усіх суб'єктів, які надають підтримку учнівству;
- здійснювати регулярний моніторинг результативності компенсаторного навчання.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Затвердити на рівні територіальної громади Програму компенсаторного навчання, визначивши мережу закладів загальної та позашкільної освіти, які братимуть участь у її реалізації, форми педагогічної підтримки, порядок направлення учнівства на компенсаторне навчання, механізми міжвідомчої взаємодії, а також систему моніторингу результативності таких заходів.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у громаді функціонує система компенсаторного навчання;
- усі учні / учениці, які потребують підтримки, мають можливість отримати додаткові освітні послуги;
- до реалізації програм залучені заклади позашкільної освіти та інші партнери громади;
- збільшується кількість дітей, які успішно надолужують навчальні прогалини;
- результати компенсаторного навчання регулярно аналізуються та використовуються для вдосконалення освітньої діяльності.

Очікуваний результат

У територіальній громаді функціонує цілісна система компенсаторного навчання, що забезпечує кожній дитині своєчасну та адресну педагогічну підтримку відповідно до її освітніх потреб. Завдяки скоординованій взаємодії закладів загальної та позашкільної освіти, педагогічних працівників, батьків і партнерів громади створюються умови для успішного надолуження навчальних втрат, підвищення мотивації до навчання та досягнення очікуваних результатів освіти.

Узагальнення цільової моделі «Ідеальна громада»

Система подолання освітніх втрат на рівні територіальної громади є комплексною управлінською моделлю, яка об'єднує ресурси, інституції, управлінські рішення, педагогічні практики та партнерські механізми для забезпечення кожній дитині рівного доступу до якісної освіти.

Реалізація цієї моделі ґрунтується на відповідальності територіальної громади як засновника закладів освіти за створення умов, у яких кожен заклад освіти має необхідні ресурси, кадрову спроможність, організаційну підтримку та можливості для своєчасного виявлення й подолання освітніх втрат.

Модель передбачає взаємодію взаємопов'язаних компонентів: ресурсного забезпечення, кадрової політики та професійного розвитку, управління на основі даних і системи моніторингу, створення безпечного, інклюзивного та доступного освітнього середовища, психологічної підтримки, партнерства й міжвідомчої взаємодії, організації компенсаторного навчання. Кожен із цих компонентів виконує власну функцію, однак лише їх узгоджене функціонування

забезпечує цілісність системи та її здатність ефективно реагувати на освітні виклики.

Запропонована модель має універсальний характер і може бути адаптована до особливостей кожної територіальної громади незалежно від її розміру, мережі закладів освіти чи наявних ресурсів. Її впровадження сприятиме формуванню ефективної системи управління освітою, заснованої на доказових даних, стратегічному плануванні, міжвідомчій взаємодії та принципі безперервного вдосконалення якості освіти.

Для практичного впровадження Базової моделі територіальним громадам рекомендується використовувати Типову дорожню карту впровадження Базової моделі системи подолання освітніх втрат на рівні територіальної громади, наведену в додатку 1. Дорожня карта визначає послідовність управлінських дій, орієнтовні строки їх реалізації, відповідальних виконавців та очікувані результати, що дозволяє громадам планувати впровадження моделі, визначати пріоритети розвитку та здійснювати моніторинг її реалізації.

Наступним рівнем реалізації Базової моделі є заклад загальної середньої освіти, де створені громадою умови трансформуються у конкретні управлінські та педагогічні рішення, спрямовані на своєчасне виявлення освітніх втрат, організацію індивідуальної підтримки учнівства та забезпечення безперервного підвищення якості освітньої діяльності.

Спроможна громада не підміняє роботу закладу освіти, а створює умови, за яких школа може системно виявляти освітні потреби й організовувати підтримку. Пріоритет громади – забезпечити справедливий розподіл ресурсів, координацію, кадрову та психологічну спроможність, безпечне середовище і доступ до підтримки незалежно від місця проживання дитини.

4. ЦІЛЬОВА МОДЕЛЬ «ІДЕАЛЬНА ШКОЛА»

Модель «Ідеальна школа» визначає організаційні, управлінські та педагогічні механізми, які дають змогу ЗЗСО своєчасно виявляти освітні втрати, організовувати ефективну підтримку учнівства та забезпечувати постійне підвищення якості освітньої діяльності.

В основу моделі покладено внутрішню систему забезпечення якості освіти як інструмент безперервного вдосконалення діяльності закладу освіти. Подолання освітніх втрат розглядається не як окремий проєкт чи сукупність тимчасових заходів, а як невід’ємна складова управління якістю освіти.

4.1. ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Ефективне подолання освітніх втрат у школі неможливе без функціонування дієвої внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Саме вона забезпечує постійний цикл аналізу, планування, прийняття управлінських рішень, організації педагогічної підтримки та оцінювання результативності здійснених заходів.

У Базовій моделі внутрішня система забезпечення якості освіти розглядається не лише як механізм оцінювання діяльності закладу освіти, а як основний інструмент своєчасного виявлення, попередження та подолання освітніх втрат. Такий підхід дозволяє перейти від реагування на вже наявні проблеми до їх системної профілактики та безперервного вдосконалення освітнього процесу.

Подолання освітніх втрат має бути інтегроване в усі напрями внутрішньої системи забезпечення якості освіти: освітнє середовище, систему оцінювання результатів навчання учнівства, педагогічну діяльність педагогічних працівників, управлінські процеси. Це означає, що кожне управлінське рішення, кожна процедура самооцінювання та кожен захід із розвитку закладу освіти мають оцінюватися також через їхній вплив на навчальні результати учнівства.

Важливою умовою функціонування такої системи є регулярне використання доказових даних. Результати внутрішніх і зовнішніх моніторингів, діагностичних робіт, самооцінювання, спостережень за освітнім процесом, аналізу відвідуваності, психологічного благополуччя та інших джерел інформації мають стати основою для прийняття управлінських рішень. Саме дані дозволяють своєчасно виявляти учнів / учениць, які потребують додаткової підтримки, визначати причини виникнення навчальних труднощів та оцінювати ефективність реалізованих заходів.

Результатом функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти має стати формування у закладі освіти культури безперервного вдосконалення, коли аналіз результатів навчання, професійна взаємодія педагогів, самооцінювання та планування розвитку є взаємопов’язаними складовими єдиного управлінського циклу.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

Програма подолання освітніх втрат як складова внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Для інтеграції подолання освітніх втрат до внутрішньої системи забезпечення якості освіти варто:

- включити питання подолання освітніх втрат до Стратегії розвитку закладу освіти, річного плану роботи та Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти;

- розробити та затвердити Програму подолання освітніх втрат, яка визначатиме порядок діагностування, аналізу результатів, організації підтримки учнівства, моніторингу ефективності заходів і коригування освітнього процесу;

- використовувати результати самооцінювання закладу освіти для визначення причин виникнення освітніх втрат та планування заходів щодо їх мінімізації;

- запровадити систему регулярних внутрішніх моніторингів навчальних досягнень учнівства, результати яких стають підставою для прийняття управлінських і педагогічних рішень;

- проводити педагогічні консилиуми або засідання команд психолого-педагогічного супроводу для аналізу результатів навчання дітей, які потребують додаткової підтримки;

- інтегрувати питання подолання освітніх втрат до діяльності педагогічної ради, професійних спільнот педагогів та методичних команд;

- щорічно аналізувати ефективність реалізації заходів із подолання освітніх втрат під час самооцінювання діяльності закладу освіти та використовувати результати такого аналізу для планування роботи на наступний навчальний рік.

Доцільно, щоб кожен ЗЗСО щороку затверджував окрему програму або відповідний розділ річного плану роботи, який визначає:

- порядок проведення діагностування;
- критерії виявлення учнівства, що потребує підтримки;
- механізми організації компенсаторного навчання;
- відповідальних осіб;
- систему моніторингу результативності;
- індикатори оцінювання ефективності.

Такий документ дозволяє перейти від проведення окремих заходів до системного управління процесом подолання освітніх втрат.

Ключові завдання закладу освіти:

- інтегрувати питання подолання освітніх втрат до внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- забезпечити функціонування системи внутрішнього моніторингу навчальних досягнень;
- приймати управлінські рішення на основі аналізу даних;
- організувати роботу педагогічної команди щодо своєчасного виявлення та підтримки учнівства;
- використовувати результати самооцінювання для вдосконалення освітньої діяльності;
- сформувати культуру безперервного вдосконалення якості освіти.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Під час щорічного самооцінювання закладу загальної середньої освіти доповнити внутрішню систему забезпечення якості освіти окремим компонентом **«Подолання освітніх втрат»**, передбачивши оцінювання відповідних процесів за критеріями, що використовуються під час самооцінювання закладів освіти. За результатами самооцінювання розробити та затвердити Програму подолання освітніх втрат із визначенням конкретних заходів, відповідальних осіб, показників результативності та механізмів щорічного моніторингу її виконання.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- питання подолання освітніх втрат інтегровані до внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- у ЗЗСО функціонує Програма подолання освітніх втрат;
- управлінські рішення приймаються на основі результатів внутрішніх моніторингів і самооцінювання;
- педагогічна рада регулярно аналізує результати навчання та ефективність заходів підтримки;
- результати самооцінювання використовуються для планування розвитку закладу освіти;
- спостерігається позитивна динаміка навчальних результатів учнівства та зменшення кількості дітей, які потребують додаткової підтримки.

Очікуваний результат

У ЗЗСО функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти, у якій подолання освітніх втрат інтегроване в усі управлінські та педагогічні процеси. Заклад своєчасно виявляє навчальні труднощі, приймає рішення на основі аналізу даних, забезпечує адресну підтримку учнів / учениць, оцінює результативність ужитих заходів та здійснює безперервне вдосконалення

освітньої діяльності, спрямоване на досягнення кожною дитиною очікуваних результатів навчання.

4.2. УПРАВЛІННЯ НА ОСНОВІ ДАНИХ ТА ВНУТРІШНІЙ МОНІТОРИНГ

Ефективне подолання освітніх втрат неможливе без прийняття управлінських і педагогічних рішень на основі достовірних даних. Саме тому внутрішній моніторинг у ЗЗСО має стати не окремою процедурою контролю, а постійним управлінським процесом, спрямованим на своєчасне виявлення навчальних труднощів, визначення причин їх виникнення, планування необхідної підтримки та оцінювання результативності реалізованих заходів.

У Базовій моделі внутрішній моніторинг розглядається як безперервний цикл збору, аналізу та використання інформації про освітній процес. Він охоплює не лише результати навчання учнівства, а й чинники, які впливають на їх досягнення: відвідуваність занять, участь у дистанційному навчанні, психологічне благополуччя, ефективність педагогічних методик, доступність освітнього середовища, професійний розвиток педагогічних працівників та інші показники, що характеризують якість освітньої діяльності.

Особливе значення має систематичне використання результатів діагностування. Метою такого оцінювання є не виставлення додаткових балів, а отримання інформації для організації своєчасної підтримки кожної дитини. Результати діагностичних робіт мають використовуватися для визначення індивідуальних освітніх потреб учнівства, планування компенсаторних заходів та коригування освітнього процесу.

Важливо, щоб аналіз даних здійснювався на різних рівнях окремого учня чи учениці, класу, навчального предмета та закладу освіти в цілому. Це дозволяє виявляти як індивідуальні навчальні труднощі, так і системні проблеми, що потребують управлінських рішень.

Внутрішній моніторинг повинен бути інтегрованим у щоденну діяльність закладу освіти. Його результати доцільно регулярно розглядати на засіданнях педагогічної ради, професійних спільнот учителів, команд психолого-педагогічного супроводу, а також використовувати під час самооцінювання та планування роботи закладу освіти.

Водночас заклади освіти можуть використовувати можливості національних цифрових освітніх платформ, зокрема **Всеукраїнської школи онлайн**, яка містить інструменти діагностування навчальних досягнень учнівства. Результати такого діагностування дають змогу визначити теми та навчальні результати, що потребують надолуження, і можуть бути використані педагогами під час планування індивідуальної підтримки, компенсаторного навчання та побудови індивідуальних освітніх траєкторій. Поєднання внутрішніх інструментів оцінювання із можливостями національних цифрових платформ забезпечує більш об'єктивне виявлення освітніх втрат і розширює можливості для їх подолання.

Рекомендовані управлінські практики

У закладі освіти доцільно:

- проводити вхідне, проміжне та підсумкове діагностування навчальних досягнень учнівства;
- використовувати результати формувального оцінювання для своєчасного виявлення навчальних труднощів;
- здійснювати регулярний аналіз результатів навчання на рівні окремих учнів, класів, предметів та закладу освіти;
- поєднувати кількісні показники (результати навчання, відвідуваність, участь у заходах підтримки) із якісною інформацією, отриманою під час спостережень, співбесід, анкетування та самооцінювання;
- створити у закладі освіти єдиний банк результатів діагностування та моніторингових досліджень із забезпеченням захисту персональних даних;
- використовувати результати моніторингу під час планування роботи педагогічної ради, професійних спільнот та індивідуальної роботи педагогів;
- щонайменше двічі на навчальний рік аналізувати ефективність реалізованих заходів із подолання освітніх втрат та за потреби коригувати план роботи.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

Універсальний банк діагностичних матеріалів із фокусом на «ядрі знань»¹

Для забезпечення єдиних підходів до виявлення освітніх втрат доцільно сформувати універсальний банк діагностичних матеріалів з усіх навчальних предметів. Його основу становлять завдання, згруповані за темами та орієнтовані на перевірку «ядра знань» – ключових результатів навчання, без опанування яких подальше навчання стає ускладненим.

На основі цього банку заклад освіти може формувати:

- **вхідні діагностичні роботи** – на початку навчального року для визначення стартового рівня навчальних досягнень;
- **тематичні діагностичні роботи** – на початку вивчення кожного нового тематичного блоку для виявлення прогалин у базових знаннях, необхідних для успішного засвоєння нового матеріалу;
- **підсумкові діагностичні роботи** – після завершення циклу компенсаторного навчання для оцінювання досягнутого прогресу.

Використання єдиного банку завдань забезпечує порівнюваність результатів, об'єктивність діагностування та можливість аналізувати освітній прогрес як окремого учня / учениці, так і класу, паралелі або закладу освіти в цілому.

¹ У Базовій моделі під «ядром знань» розуміється сукупність базових результатів навчання, без досягнення яких подальше успішне опанування освітньої програми є суттєво ускладненим. Саме рівень сформованості цього ядра має бути основним предметом діагностування під час виявлення освітніх втрат.

***Важливо,** щоб результати діагностичних робіт не використовувалися для семестрового чи річного оцінювання учнівства. Їх основне призначення – своєчасне виявлення навчальних труднощів, визначення індивідуальних освітніх потреб та планування необхідної педагогічної підтримки.*

Ключові завдання закладу освіти:

- забезпечити функціонування цілісної системи внутрішнього моніторингу навчальних досягнень учнівства;
- використовувати єдині підходи до діагностування освітніх втрат із застосуванням універсального банку діагностичних матеріалів, побудованого на перевірці «ядра знань»;
- забезпечити регулярний аналіз результатів навчання та прийняття управлінських і педагогічних рішень на основі доказових даних;
- своєчасно виявляти учнівство, яке потребує додаткової педагогічної підтримки, та визначати індивідуальні освітні потреби;
- здійснювати постійний моніторинг освітнього прогресу учнівства та оцінювати результативність компенсаторних заходів;
- використовувати державні цифрові інструменти діагностування, зокрема можливості платформи «Всеукраїнська школа онлайн», для визначення індивідуальних освітніх потреб учнівства та планування компенсаторного навчання;
- формувати культуру використання даних у діяльності педагогічного колективу.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

З 1 вересня 2026 року запровадити у закладі освіти єдину систему внутрішнього моніторингу навчальних досягнень, що поєднує використання універсального банку діагностичних матеріалів із фокусом на «ядрі знань», інструментів платформи ВШО, ведення карт освітнього прогресу учнівства та регулярний аналіз результатів на рівні педагогічної ради і професійних спільнот педагогів для планування компенсаторного навчання та прийняття управлінських рішень.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у закладі освіти функціонує система внутрішнього моніторингу, інтегрована до внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- сформовано та використовується універсальний банк діагностичних матеріалів із фокусом на «ядрі знань»;
- вхідне та тематичне діагностування проводиться систематично відповідно до затвердженого графіка;

- для учнівства, яке потребує підтримки, ведуться карти (паспорти) освітнього прогресу;
- результати моніторингу регулярно аналізуються педагогічною радою та професійними спільнотами педагогів;
- управлінські й педагогічні рішення приймаються на основі аналізу отриманих даних;
- компенсаторні заходи коригуються відповідно до результатів діагностування;
- спостерігається позитивна динаміка навчальних досягнень учнівства та зменшення кількості дітей, які мають стійкі навчальні прогалини.

Очікуваний результат

У ЗЗСО функціонує цілісна система управління на основі даних, інтегрована до внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Навчальні труднощі учнівства своєчасно виявляються за результатами вхідного, тематичного та поточного діагностування, проведеного з використанням єдиних діагностичних матеріалів, орієнтованих на перевірку «ядра знань».

Управлінські та педагогічні рішення приймаються на основі аналізу результатів внутрішнього моніторингу, а для кожної дитини, яка потребує додаткової підтримки, визначаються індивідуальні освітні потреби та організовується відповідний педагогічний супровід.

Регулярне використання даних про освітній прогрес учнівства забезпечує своєчасне коригування освітнього процесу, підвищує ефективність компенсаторних заходів, сприяє професійній взаємодії педагогів та формує в закладі освіти культуру безперервного вдосконалення якості освіти.

4.3. ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГІВ І РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМАНДИ

Подолання освітніх втрат потребує переходу від індивідуальної роботи окремого вчителя до командної діяльності педагогічного колективу. Жоден педагог не може самотійно забезпечити комплексне подолання навчальних прогалин, адже освітні втрати часто мають міжпредметний характер, пов'язані з психологічними чинниками, нерівномірністю розвитку ключових компетентностей та різними освітніми потребами учнівства.

У Базовій моделі педагогічна команда розглядається як професійна спільнота, яка спільно аналізує результати навчання, планує педагогічні рішення, здійснює взаємне професійне навчання та несе колективну відповідальність за освітній прогрес кожної дитини.

Професійний розвиток педагогів має бути безпосередньо пов'язаний із потребами закладу освіти, результатами внутрішнього моніторингу, самооцінювання та аналізом освітніх втрат. Основною формою такого розвитку

стає навчання безпосередньо на робочому місці через професійну взаємодію педагогів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ПРАКТИКИ:

Командне планування навчання

Учителі, які працюють у паралелі класів або викладають споріднені навчальні предмети, спільно аналізують результати діагностування, визначають теми, що потребують повторення, узгоджують підходи до компенсаторного навчання та планують спільні педагогічні дії.

Професійні спільноти педагогів

Професійні спільноти мають бути майданчиком для аналізу результатів навчання, розроблення спільних навчальних матеріалів, обговорення ефективних методик, вивчення складних педагогічних випадків та вироблення єдиних підходів до оцінювання й підтримки учнівства.

Lesson Study

Однією з ефективних форм професійного розвитку може стати Lesson Study – модель колективного дослідження уроку.

Група педагогів спільно:

- визначає навчальну проблему;
- планує урок;
- проводить спостереження за навчальною діяльністю учнів;
- аналізує результати;
- удосконалює урок;
- повторно його апробує.

У центрі уваги перебуває не діяльність учителя, а процес навчання учнівства та ефективність використаних педагогічних методик.

Взаємовідвідування навчальних занять

Взаємовідвідування уроків має здійснюватися не з контролюючою метою, а як інструмент професійного навчання педагогів.

Особлива увага приділяється:

- використанню формувального оцінювання;
- організації диференційованого навчання;
- роботі з учнями, які мають освітні втрати;
- використанню активних методів навчання;
- створенню підтримувального освітнього середовища.

Аналіз уроків на основі даних

Після взаємовідвідування педагоги проводять професійне обговорення уроку.

Предметом аналізу є:

- чи були досягнуті результати навчання;
- які труднощі виникли в учнів;
- які методи виявилися найбільш ефективними;
- які педагогічні рішення варто поширити.

Такий аналіз сприяє накопиченню успішних практик і постійному вдосконаленню якості викладання.

Внутрішній банк ефективних педагогічних практик

Доцільно створити електронну бібліотеку ЗЗСО, яка містить:

- сценарії компенсаторних занять;
- діагностичні матеріали;
- завдання з «ядра знань»;
- методичні рекомендації;
- приклади використання формувального оцінювання;
- цифрові освітні ресурси;
- успішні кейси педагогів.

Педагогічні майстерні

Один раз на місяць у закладі освіти проводиться педагогічна майстерня.

Її учасники:

- аналізують результати моніторингу;
- демонструють успішні практики;
- спільно розробляють компенсаторні заняття;
- обговорюють складні педагогічні випадки;
- планують Lesson Study;
- формують спільний банк навчальних матеріалів.

Педагогічна майстерня стає постійним простором професійного навчання всередині школи.

Ключові завдання

- сформувати професійну культуру командної роботи педагогів;
- забезпечити функціонування професійних спільнот;
- запровадити практику Lesson Study та взаємовідвідування уроків;
- використовувати аналіз уроків як інструмент професійного розвитку;

- розвивати наставництво й взаємонавчання педагогів;
- створити внутрішній банк ефективних педагогічних практик;
- планувати професійний розвиток відповідно до результатів внутрішнього моніторингу та самооцінювання.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Під час формування річного плану підвищення кваліфікації педагогічних працівників на 2027 рік рекомендувати передбачити проходження педагогічними працівниками курсів підвищення кваліфікації з питань організації та проведення внутрішнього моніторингу якості освіти, розроблення й використання діагностичного інструментарію, аналізу та інтерпретації результатів оцінювання, а також використання отриманих даних для коригування календарно-тематичного планування.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у закладі освіти функціонують професійні спільноти педагогів;
- Lesson Study та взаємовідвідування уроків стали системною практикою;
- результати аналізу уроків використовуються для вдосконалення викладання;
- створено внутрішній банк ефективних педагогічних практик;
- педагоги спільно планують компенсаторне навчання;
- професійний розвиток педагогів здійснюється відповідно до потреб закладу освіти;
- підвищується якість викладання та позитивна динаміка навчальних досягнень учнівства.

Очікуваний результат

У закладі освіти сформована професійна педагогічна команда, яка працює на засадах партнерства, взаємного навчання та спільної відповідальності за освітній прогрес учнівства. Педагоги регулярно аналізують результати навчання, удосконалюють власну практику через Lesson Study, взаємовідвідування уроків, професійні майстерні та діяльність професійних спільнот. Це забезпечує впровадження сучасних педагогічних підходів, підвищення якості викладання, ефективну організацію компенсаторного навчання та сталий розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

4.4. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ТА БЛАГОПОЛУЧЧЯ

Освітні втрати виникають не лише через пропущений навчальний матеріал, а й унаслідок тривалого стресу, відсутності відчуття безпеки, втрати мотивації до навчання, порушення соціальних зв'язків та психологічного виснаження учасників освітнього процесу. Тому створення безпечного, психологічно

комфортного та підтримувального освітнього середовища є однією з ключових передумов успішного навчання й подолання освітніх втрат.

Особлива увага приділяється **формуванню культури довіри, взаємоповаги, партнерства та підтримки**, у якій кожен учасник освітнього процесу відчуває свою цінність, залученість і відповідальність.

Рекомендовані управлінські практики

Школа систематично оцінює якість освітнього середовища, використовуючи критерії самооцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Результати такого оцінювання використовуються для визначення напрямів удосконалення освітнього середовища та планування відповідних управлінських рішень.

Особлива увага приділяється формуванню позитивного психологічного клімату у класних колективах. Класні керівники, практичні психологи та педагогічні працівники спільно здійснюють спостереження за адаптацією учнів / учениць, рівнем їхньої навчальної мотивації, емоційним станом та взаєминами у класі.

Доцільною є організація у ЗЗСО **просторів психологічного розвантаження**, зон спокою, читачьких просторів, творчих майстерень або інших місць, де учні / учениці можуть відновити емоційний ресурс під час навчального дня.

Важливою складовою є створення безпечного цифрового середовища. Заклад освіти формує правила цифрової взаємодії, запобігає проявам кібербулінгу, навчає учнівства безпечній поведінці у цифровому просторі та забезпечує дотримання академічної доброчесності.

Для підтримки мотивації до навчання школа регулярно проводить освітні, спортивні, творчі, волонтерські та соціальні заходи, які сприяють розвитку згуртованості учнівського колективу, формуванню позитивного емоційного досвіду та відновленню соціальних зв'язків.

Важливою практикою є регулярне опитування учнівства, педагогічних працівників і батьків щодо їхнього відчуття безпеки, психологічного комфорту, задоволеності освітнім середовищем та рівня благополуччя. Отримані результати використовуються для планування заходів із покращення освітнього середовища.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

«Барометр благополуччя»

Один раз на семестр заклад освіти проводить анонімне опитування учнівства, педагогічних працівників та батьків щодо:

- відчуття фізичної та психологічної безпеки;
- рівня навчального навантаження;

- емоційного стану;
- мотивації до навчання;
- взаємин у класі;
- випадків булінгу;
- потреб у додатковій підтримці.

Результати аналізуються робочою групою, яка розробляла Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, розглядаються педагогічною радою та враховуються під час коригування річного плану роботи закладу освіти, планування заходів із покращення освітнього середовища й підтримки благополуччя учасників освітнього процесу.

Ключові завдання:

- забезпечити безпечне, психологічно комфортне та інклюзивне освітнє середовище;
- підтримувати високий рівень благополуччя учнівства й працівників закладу освіти;
- регулярно оцінювати якість освітнього середовища засобами самооцінювання;
- розвивати культуру довіри, взаємоповаги та партнерства;
- здійснювати системний моніторинг психологічного клімату;
- створити умови для відновлення навчальної мотивації та соціальної активності учнівства;
- забезпечити безпечне цифрове освітнє середовище.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Під час проведення самооцінювання закладу освіти здійснити оцінювання за напрямом «Освітнє середовище закладу освіти» відповідно до критеріїв внутрішньої системи забезпечення якості освіти. За результатами оцінювання розробити та затвердити план заходів із покращення освітнього середовища та підтримки благополуччя учасників освітнього процесу.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у закладі освіти створено безпечне, психологічно комфортне та інклюзивне освітнє середовище;
- регулярно проводиться оцінювання освітнього середовища у межах самооцінювання;
- здійснюється моніторинг благополуччя учасників освітнього процесу;
- функціонують простори психологічної підтримки та відновлення;
- зменшується кількість конфліктних ситуацій і випадків булінгу;
- підвищується рівень задоволеності учнівства, педагогів і батьків освітнім середовищем;

- зростає навчальна мотивація та залученість учнівства до освітнього процесу.

Очікуваний результат

У ЗЗСО сформовано безпечне, інклюзивне та психологічно комфортне освітнє середовище, яке підтримує благополуччя всіх учасників освітнього процесу, сприяє відновленню навчальної мотивації, забезпечує позитивний емоційний клімат і створює необхідні умови для успішного навчання та подолання освітніх втрат.

4.5. ОРГАНІЗАЦІЯ КОМПЕНСАТОРНОГО НАВЧАННЯ

Компенсаторне навчання є одним із ключових механізмів подолання освітніх втрат. Його метою є не повторне проходження навчальної програми, а цілеспрямоване надолуження конкретних знань, умінь і компетентностей, яких не досягли учні / учениці за результатами внутрішнього моніторингу та діагностування.

У Базовій моделі компенсаторне навчання розглядається як гнучка система педагогічної підтримки, що організовується відповідно до індивідуальних освітніх потреб учнівства. Форми, тривалість й зміст підтримки визначаються на основі результатів діагностування та регулярно коригуються залежно від навчального поступу.

Рекомендовані управлінські практики

Компенсаторне навчання доцільно організовувати в різних формах залежно від характеру виявлених освітніх втрат. Для окремих учнів / учениць можуть проводитися індивідуальні консультації, а для груп учнів із подібними навчальними труднощами групові заняття, інтенсивні навчальні модулі, короткострокові курси, літні школи, навчальні практикуми, дистанційні курси або інші форми педагогічної підтримки.

Однією з найбільш ефективних форм організації компенсаторного навчання є створення тимчасових тематичних груп підтримки.

На відміну від традиційної практики проведення додаткових занять за класами, тематичні групи підтримки формуються **за результатами діагностування** відповідно до тем, навчальних результатів або компетентностей, які потребують надолуження.

До однієї тематичної групи можуть входити учні одного або кількох класів однієї паралелі, які мають спільні навчальні труднощі незалежно від класу навчання. Наприклад, група може об'єднувати учнів / учениць, які потребують надолуження тем «Дроби», «Відсотки», «Лінійні рівняння», «Орфографія» чи інших навчальних тем.

Після завершення циклу тематичної підтримки проводиться повторне діагностування. За його результатами група завершує роботу або формується новий цикл підтримки відповідно до актуальних освітніх потреб учнівства.

Такий підхід забезпечує адресність педагогічної допомоги, дозволяє ефективніше використовувати кадрові ресурси закладу освіти, скорочує час на подолання навчальних прогалин та підвищує результативність компенсаторного навчання.

Для організації компенсаторного навчання доцільно широко використовувати можливості ВШО, цифрової бібліотеки освітніх ресурсів громади, електронних освітніх платформ, матеріалів, розроблених педагогічними працівниками ЗЗСО, а також ресурсів ЗПО. Заклади позашкільної освіти можуть долучатися до реалізації окремих програм надолуження, тематичних практикумів, STEM-занять, мовних клубів, творчих майстерень та інших форм підтримки, що сприяють розвитку ключових компетентностей учнівства.

Важливо, щоб компенсаторне навчання не було ізольованою діяльністю окремого вчителя. Планування заходів підтримки, аналіз їх результативності та прийняття рішень щодо подальших дій доцільно здійснювати спільно педагогічною командою із залученням класного керівника, практичного психолога, за потреби, асистента вчителя та батьків.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

Тематичні групи підтримки

Після проведення вхідного або тематичного діагностування педагогічна команда аналізує результати та визначає теми, що потребують надолуження. Замість проведення однакових додаткових занять для всього класу школа формує тимчасові тематичні групи підтримки, об'єднуючи учнів різних класів однієї паралелі за спільними навчальними труднощами. Для кожної групи педагог розробляє короткостроковий цикл підтримки (4-8 занять), після завершення якого проводиться повторне діагностування та оцінюється ефективність навчання.

Такий підхід дозволяє максимально адресно працювати з навчальними труднощами, оптимізує педагогічне навантаження та забезпечує швидше досягнення очікуваних результатів.

***Важливе уточнення:** критерії включення до груп підтримки, тривалість циклу, розмір групи та критерій завершення визначаються закладом освіти відповідно до конкретних навчальних цілей. Орієнтовний цикл може охоплювати 4-8 занять, але це не є універсальною нормою.*

Підтримка має узгоджуватися з розкладом, віком, навантаженням і благополуччям дитини. За відсутності прогресу команда переглядає причини труднощів і змінює формат підтримки, а не просто повторює той самий цикл.

Ключові завдання закладу освіти:

- організувати систему компенсаторного навчання на основі результатів внутрішнього моніторингу;
- забезпечити індивідуальний та груповий підхід до надолуження освітніх втрат;
- запровадити тематичні групи підтримки як основну форму групового компенсаторного навчання;
- використовувати сучасні цифрові освітні ресурси та можливості закладів позашкільної освіти;
- здійснювати повторне діагностування після завершення циклу підтримки;
- регулярно оцінювати результативність компенсаторних заходів та коригувати їх відповідно до навчального поступу учнівства.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

За результатами вхідного діагностування у 2026/2027 навчальному році сформувати у ЗЗСО пілотні тематичні групи підтримки з української мови та математики (алгебра, геометрія), об'єднавши учнів / учениць за спільними навчальними труднощами, а не за належністю до класу. Для кожної групи визначити теми, що потребують надолуження, розробити короткостроковий цикл тематичної підтримки, провести повторне діагностування та оцінити результативність такого підходу для подальшого його поширення на інші навчальні предмети.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- у закладі освіти функціонує система компенсаторного навчання;
- тематичні групи підтримки формуються за результатами діагностування;
- компенсаторні програми реалізуються відповідно до індивідуальних освітніх потреб учнівства;
- активно використовуються цифрові освітні ресурси та можливості закладів позашкільної освіти;
- після кожного циклу підтримки проводиться повторне діагностування;
- більшість учнів демонструє позитивну динаміку навчальних результатів.

Очікуваний результат

У закладі освіти функціонує гнучка система компенсаторного навчання, яка забезпечує своєчасне надолуження освітніх втрат, ґрунтується на результатах внутрішнього моніторингу та індивідуальних освітніх потребах учнівства. Використання тематичних груп підтримки, сучасних цифрових ресурсів і різноманітних форм педагогічної допомоги забезпечує адресність підтримки, підвищує ефективність освітнього процесу та сприяє досягненню кожним учнем обов'язкових результатів навчання.

4.6. ПАРТНЕРСТВО З БАТЬКАМИ

Подолання освітніх втрат неможливе без активної участі батьків. Саме сім'я є важливим партнером ЗЗСО у створенні умов для успішного навчання, формуванні позитивної мотивації, підтримці навчального поступу та своєчасному реагуванні на виникнення навчальних труднощів.

У Базовій моделі партнерство з батьками розглядається як системна взаємодія, що ґрунтується на довірі, відкритості, взаємній відповідальності та спільному прийнятті рішень щодо освітньої підтримки дитини. Таке партнерство передбачає не лише інформування батьків про результати навчання, а й їх активне залучення до планування та реалізації заходів із подолання освітніх втрат.

Рекомендовані управлінські практики

Школа забезпечує регулярний зворотний зв'язок із батьками щодо навчального поступу дитини, результатів внутрішнього моніторингу, виявлених освітніх втрат та запланованих заходів підтримки.

Після проведення вхідного, тематичного або підсумкового діагностування доцільно організовувати індивідуальні консультації з батьками учнів / учениць, які потребують додаткової педагогічної підтримки. Під час таких консультацій обговорюються результати оцінювання, причини виникнення навчальних труднощів, визначаються спільні дії школи та сім'ї, узгоджуються форми підтримки дитини.

Особливу увагу варто приділяти підвищенню обізнаності батьків щодо сучасних підходів до навчання. Заклад освіти може проводити тематичні зустрічі, консультації, вебінари або практикуми, присвячені питанням формування оцінювання, організації навчання вдома, використання цифрових освітніх ресурсів, розвитку читацької грамотності, математичних компетентностей, цифрової безпеки та психологічної підтримки дітей.

Для підтримки дітей під час надолуження навчальних результатів доцільно використовувати електронні щоденники, цифрові платформи, ВШО, бібліотеки

освітніх ресурсів та інші цифрові інструменти, до яких батьки мають вільний доступ.

Партнерство з батьками має ґрунтуватися на спільній відповідальності. Школа забезпечує професійну педагогічну підтримку, а батьки створюють вдома умови для навчання, підтримують регулярність виконання індивідуального плану надолуження, заохочують дитину та підтримують постійний контакт із педагогами.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

Індивідуальна зустріч «Школа – учень – батьки»

Після завершення вхідного діагностування для кожного учня / учениці, які потребують додаткової підтримки, проводиться коротка індивідуальна зустріч за участю вчителя, класного керівника (за потреби), батьків і дитини.

Під час зустрічі:

- обговорюються результати діагностування;
- визначаються теми, які потребують надолуження;
- погоджується індивідуальний план підтримки;
- визначається роль школи, дитини та батьків;
- встановлюються дата повторного оцінювання та критерії успіху.

Такий підхід сприяє формуванню спільної відповідальності за навчальний поступ дитини та підвищує ефективність педагогічної підтримки.

Ключові завдання закладу освіти:

- забезпечити відкриту та системну комунікацію з батьками;
- своєчасно інформувати про результати внутрішнього моніторингу та навчальний поступ дитини;
- залучати батьків до планування заходів із подолання освітніх втрат;
- підвищувати педагогічну компетентність батьків щодо підтримки навчання дітей;
- формувати культуру партнерства, взаємної довіри та спільної відповідальності.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Після проведення вхідного діагностування організувати для батьків учнів / учениць, які мають освітні втрати, серію індивідуальних консультацій «Разом підтримуємо навчальний успіх дитини», під час яких ознайомити їх із результатами діагностування, визначити спільні заходи підтримки та надати рекомендації щодо використання цифрових освітніх ресурсів для надолуження навчальних результатів.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- батьки своєчасно отримують інформацію про навчальний поступ дитини;
- індивідуальні плани підтримки погоджуються із батьками;
- збільшується участь батьків у реалізації заходів із подолання освітніх втрат;
- покращується взаємодія між педагогами та сім'ями;
- зростає позитивна динаміка навчальних результатів учнів, які отримують спільну підтримку школи та батьків.

Очікуваний результат

У ЗЗСО сформовано культуру партнерства між педагогічними працівниками, учнями та батьками, що ґрунтується на довірі, відкритій комунікації та спільній відповідальності за навчальний поступ дитини. Батьки є активними учасниками процесу подолання освітніх втрат, своєчасно отримують інформацію про освітні потреби дитини, беруть участь у реалізації індивідуальних заходів підтримки та сприяють створенню сприятливих умов для її навчання й розвитку.

4.7. САМООЦІНЮВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Ефективність системи подолання освітніх втрат значною мірою залежить від здатності ЗЗСО регулярно аналізувати результати своєї діяльності, визначати сильні сторони та напрями для вдосконалення, приймати управлінські рішення на основі доказових даних. Саме тому самооцінювання є завершальним і водночас безперервним етапом циклу внутрішньої системи забезпечення якості освіти.

У Базовій моделі самооцінювання розглядається не як виконання нормативних вимог, а як управлінський інструмент розвитку закладу освіти. Його результати використовуються для оцінювання ефективності заходів із подолання освітніх втрат, визначення нових пріоритетів розвитку та вдосконалення освітньої діяльності.

Рекомендовані управлінські практики

Самооцінювання здійснюється відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти із використанням критеріїв та індикаторів, визначених школою. Одним із пріоритетних напрямів щорічного самооцінювання доцільно визначати оцінювання ефективності системи подолання освітніх втрат.

Під час самооцінювання аналізуються:

- результати внутрішнього моніторингу навчальних досягнень;
- динаміка подолання освітніх втрат;
- ефективність тематичних груп підтримки та інших компенсаторних заходів;

- результативність використання цифрових освітніх ресурсів;
- професійна готовність педагогічних працівників;
- стан освітнього середовища;
- рівень партнерства з батьками;
- задоволеність учнівства, батьків і педагогічних працівників організацією підтримки.

Особливу увагу доцільно приділяти аналізу не лише кінцевих результатів навчання, а й ефективності управлінських рішень, ухвалених упродовж навчального року. Це дозволяє визначити, які заходи дійсно сприяли подоланню освітніх втрат, а які потребують перегляду або вдосконалення.

Результати самооцінювання аналізуються робочою групою з питань функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, розглядаються педагогічною радою та враховуються під час коригування річного плану роботи закладу освіти, планування професійного розвитку педагогічних працівників, організації компенсаторного навчання та прийняття управлінських рішень.

РЕКОМЕНДОВАНА ПРАКТИКА:

Щорічний управлінський звіт «Освітні втрати: результати та управлінські рішення»

Наприкінці навчального року адміністрація закладу освіти готує короткий аналітичний звіт, у якому узагальнюються результати самооцінювання системи подолання освітніх втрат.

Звіт може містити:

- основні результати внутрішнього моніторингу;
- кількість учнів / учениць, охоплених компенсаторним навчанням;
- ефективність тематичних груп підтримки;
- результати повторного діагностування;
- найбільш успішні педагогічні практики;
- проблемні питання;
- управлінські рішення та пріоритети на наступний навчальний рік.

Такий звіт доцільно розглядати на засіданні педагогічної ради під час підбиття підсумків навчального року та використовувати як основу для планування діяльності закладу освіти.

Ключові завдання закладу освіти

- здійснювати системне самооцінювання функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- оцінювати ефективність заходів із подолання освітніх втрат;
- використовувати результати самооцінювання для прийняття управлінських рішень;

- забезпечувати участь педагогічних працівників, учнівства та батьків у процесі самооцінювання;
- впроваджувати культуру безперервного вдосконалення діяльності закладу освіти.

Першочергове управлінське рішення (2026/2027 навчальний рік)

Під час щорічного самооцінювання закладу освіти визначити окремим напрямом оцінювання ефективність системи подолання освітніх втрат, доповнивши Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти відповідними критеріями та індикаторами. За результатами самооцінювання підготувати план удосконалення діяльності закладу освіти на наступний навчальний рік із визначенням конкретних заходів, відповідальних осіб та строків виконання.

Орієнтовні індикатори виконання та результату:

- самооцінювання закладу освіти проводиться системно та відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти;
- оцінювання ефективності системи подолання освітніх втрат інтегровано до процедури самооцінювання;
- результати самооцінювання використовуються під час планування діяльності закладу освіти;
- педагогічна рада ухвалює управлінські рішення на основі результатів самооцінювання;
- спостерігається позитивна динаміка освітніх результатів учнівства та підвищення ефективності заходів підтримки.

Очікуваний результат

У закладі освіти сформовано культуру постійного вдосконалення, за якої самооцінювання є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості освіти та інструментом управління розвитком. Результати самооцінювання використовуються для оцінювання ефективності системи подолання освітніх втрат, прийняття обґрунтованих управлінських рішень і планування подальших заходів, що забезпечує стале підвищення якості освіти та досягнення учнями / ученицями очікуваних результатів навчання.

Узагальнення моделі «Ідеальна школа»

Система подолання освітніх втрат на рівні закладу загальної середньої освіти є цілісною моделлю управління якістю освіти, у якій всі управлінські та педагогічні рішення спрямовані на своєчасне виявлення освітніх втрат, організацію адресної підтримки учнівства та забезпечення досягнення кожною дитиною очікуваних результатів навчання.

Реалізація цієї моделі ґрунтується на відповідальності закладу освіти за створення ефективної внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що забезпечує прийняття управлінських рішень на основі доказових даних, професійний розвиток педагогічних працівників, організацію безпечного й мотивувального освітнього середовища, індивідуалізацію навчання, партнерство з батьками та безперервне вдосконалення освітньої діяльності.

Модель передбачає взаємодію взаємопов'язаних компонентів: функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, управління на основі даних та внутрішнього моніторингу, професійного розвитку педагогічної команди, створення безпечного, інклюзивного й доступного освітнього середовища, раннього виявлення освітніх втрат, організації компенсаторного навчання, партнерства з батьками та самооцінювання діяльності закладу освіти. Кожен із цих компонентів виконує власну функцію, однак лише їх узгоджене функціонування забезпечує своєчасне реагування на освітні потреби учнівства та постійне підвищення якості освітньої діяльності.

Запропонована модель має універсальний характер і може бути адаптована до особливостей кожного закладу загальної середньої освіти незалежно від його типу, контингенту учнів, кадрового потенціалу чи умов функціонування. Її впровадження сприятиме формуванню в закладі освіти культури якості, у якій управлінські рішення ухвалюються на основі аналізу даних, педагогічна діяльність постійно вдосконалюється, а підтримка кожної дитини стає спільною відповідальністю всіх учасників освітнього процесу.

Для практичного впровадження Базової моделі закладам загальної середньої освіти рекомендується використовувати Типову дорожню карту впровадження Базової моделі системи подолання освітніх втрат на рівні закладу загальної середньої освіти (додаток 2). Її використання дає можливість системно планувати впровадження Базової моделі, визначати пріоритетні управлінські та педагогічні завдання, координувати діяльність всіх учасників освітнього процесу, інтегрувати заходи з подолання освітніх втрат до Стратегії розвитку закладу освіти, річного плану роботи та внутрішньої системи забезпечення якості освіти, здійснювати моніторинг виконання запланованих заходів і щорічно оцінювати ефективність функціонування системи подолання освітніх втрат.

Запропонована модель має універсальний характер і може бути адаптована до особливостей кожного закладу загальної середньої освіти незалежно від його типу, контингенту учнів, кадрового потенціалу чи умов функціонування. Її впровадження сприятиме формуванню у школі культури якості, у якій управлінські рішення ухвалюються на основі аналізу даних, педагогічна діяльність постійно вдосконалюється, а підтримка кожної дитини стає спільною відповідальністю всіх учасників освітнього процесу.

Таким чином, цільові моделі «Ідеальна громада» та «Ідеальна школа» є взаємодоповнювальними складовими Базової моделі системи подолання освітніх втрат через механізми забезпечення якості освіти. Їх узгоджена

реалізація створює єдину систему управління якістю освіти, орієнтовану на своєчасне виявлення освітніх втрат, ефективну підтримку кожної дитини та безперервне вдосконалення освітньої діяльності.

5. ВПРОВАДЖЕННЯ, МОНІТОРИНГ І ВДОСКОНАЛЕННЯ

Ефективність упровадження Базової моделі залежить не лише від якості запропонованих управлінських і педагогічних рішень, а й від спроможності територіальних громад і закладів загальної середньої освіти інтегрувати їх у власні системи управління та забезпечення якості освіти. Умови функціонування системи освіти в Україні є неоднорідними, тому реалізація моделі має здійснюватися з урахуванням особливостей кожної громади, кадрового потенціалу, ресурсного забезпечення та безпекової ситуації.

Базова модель має універсальний характер і передбачає можливість адаптації до місцевого контексту. Саме тому реалізація окремих заходів повинна здійснюватися з урахуванням ресурсних можливостей територіальної громади, кадрового потенціалу закладу освіти та актуальних потреб учнівства.

5.1. РОЗПОДІЛ РОЛЕЙ І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Суб'єкт	Ключова відповідальність
Громада	Стратегія, ресурси, мережа, безпека, доступність, фінансування місцевих програм
Орган управління освітою	Координація, агрегований аналіз даних, підтримка закладів, партнерства, звітування про виконання місцевого плану
Керівник закладу освіти	Організація внутрішньої системи якості, розподіл відповідальності, річний цикл діагностування й підтримки, захист даних
Педагогічна рада	Узгодження підходів, критеріїв, освітніх рішень, професійного розвитку й самооцінювання
Педагогічні працівники	Педагогічне діагностування, диференціація, реалізація підтримки, зворотний зв'язок і відстеження прогресу
Психологічна служба / ІРЦ	Оцінювання потреб у межах компетенції, психологічний та інклюзивний супровід, маршрутизація, консультування команди
Батьки	Участь у визначенні цілей підтримки, забезпечення реалістичних умов удома, обмін інформацією про потреби дитини

Суб'єкт	Ключова відповідальність
Учнівство	Участь у постановці зрозумілих цілей, зворотний зв'язок щодо підтримки, відповідальне виконання узгоджених завдань

5.2. МІНІМАЛЬНИЙ ЦИКЛ ВПРОВАДЖЕННЯ:

1. До початку навчального року або першого циклу підтримки провести базове оцінювання (додатки 3, 4) й визначити відповідальних.

2. У перші 4-6 тижнів зібрати мінімально необхідні дані та визначити пріоритетні навчальні прогалини й групи потреб.

3. Затвердити короткий план на один семестр: не більше 3-5 пріоритетних дій, ресурси, строки та індикатори.

4. Реалізувати адресні цикли підтримки та відстежити охоплення, відвідування, прогрес і навантаження.

5. Наприкінці семестру провести засідання педагогічної ради з обговоренням, припинити нерезультативні заходи, масштабувати ефективні та оновити план.

6. Наприкінці навчального року інтегрувати висновки до самооцінювання, річного плану й Стратегії розвитку освіти громади.

5.3. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Потенційний ризик	Можливий наслідок	Шляхи мінімізації
Дефіцит педагогічних кадрів, особливо у сільських та прифронтових громадах	Обмеження можливостей для організації компенсаторного навчання	Міжшкільна співпраця, використання дистанційних технологій, залучення педагогів ЗПО, студентів педагогічних спеціальностей та волонтерів
Обмежені фінансові ресурси	Відтермінування окремих заходів	Поетапне впровадження моделі, визначення пріоритетних заходів, залучення грантових коштів, партнерських ресурсів і міжмуніципальна співпраця

Потенційний ризик	Можливий наслідок	Шляхи мінімізації
Формальне проведення моніторингу без використання його результатів	Управлінські рішення не ґрунтуються на даних	Розвиток компетентностей педагогічних працівників щодо аналізу даних, регулярний розгляд результатів моніторингу педагогічною радою та професійними спільнотами
Опір змінам з боку окремих учасників освітнього процесу	Уповільнення впровадження моделі	Постійна комунікація, професійний розвиток педагогів, залучення працівників до планування змін і прийняття рішень
Низький рівень залучення батьків	Зниження ефективності індивідуальної підтримки учнівства	Регулярне інформування, консультації та розвиток партнерської взаємодії між школою і сім'єю
Безпекові виклики, пов'язані з воєнним станом	Переривання освітнього процесу, зміна контингенту учнів	Гнучкі форми організації навчання, використання цифрових освітніх ресурсів, психологічна підтримка та коригування індивідуальних освітніх траєкторій
Перевантаження педагогів	Формальне виконання, вигорання, зниження якості основних уроків	Передбачати час і оплату додаткової роботи; скорочувати дублювання звітності
Стигматизація дітей	Навішування ярликів і зниження мотивації	Тимчасові гнучкі групи, нейтральна комунікація, конфіденційність, участь дитини
Публічне рейтингування шкіл	Приховування проблем, викривлення даних, конкуренція замість співпраці	Публікувати лише доречно агреговану інформацію та пояснювати контекст

Потенційний ризик	Можливий наслідок	Шляхи мінімізації
Ризики персональних даних	Несанкціонований доступ, повторна ідентифікація, втрата довіри.	Мінімізація даних, розмежування доступу, агрегування, строки зберігання й захищені канали.

ПОДЯКИ

Розроблення Базової моделі системи подолання освітніх втрат через механізми забезпечення якості освіти стало результатом спільної роботи широкого кола представників освітньої спільноти України.

Державна служба якості освіти України висловлює щирі вдячності керівникам і педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти, представникам територіальних громад, органів управління освітою, закладів післядипломної педагогічної освіти, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, інклюзивно-ресурсних центрів, практичним психологам, батькам учнів / учениць, науковцям, експертам, представникам громадських організацій та міжнародних партнерів, які взяли участь у професійних обговореннях, наданні пропозицій та експертному опрацюванні матеріалів.

Особлива подяка учасникам професійних обговорень, проведених у п'яти макрорегіонах України, за їхній внесок у формування спільного бачення системи подолання освітніх втрат та розроблення практичних механізмів її впровадження.

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
Макрорегіон Північ	
АКРЕНТ Ірина Вікторівна	начальник відділу освіти Тупичівської сільської ради Чернігівського району Чернігівської області
АРЕНДАРЧУК Валентин Васильович	директор Департаменту Житомирської міської ради
ГАЄВСЬКА Лідія Олександрівна	начальник відділу освіти Михайло-Коцюбинської селищної ради Чернігівського району Чернігівської області
ГОНЧАРЕНКО Валентина Михайлівна	заступник директора з навчально-виховної роботи Сумського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №13 Сумської міської ради
ГУБІНА Леся Миколаївна	учитель української мови Ліцею № 64 м. Києва
ДУШИНСЬКА Діна Тадеушівна	учитель української мови Гришковецького ліцею Гришковецької селищної ради
КАЛІНІН Вадим Олександрович	в. о. директора, кандидат педагогічних наук, доцент Комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
КОНОПЛЯ Олена Сергіївна	психолог Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Глухівської міської ради
КОРЖ Тетяна Миколаївна	учитель української мови та літератури Комунальної установи «Сумська спеціалізована школа I-III ступенів № 7 імені Максима Савченка Сумської міської ради»
КРАВЧЕНКО Інна Василівна	учитель математики, заступник директора з НВР Ліцей № 9 імені Олега Ольжича Коростишівської міської ради, Житомирська область
ЛЕВЧЕНКО Алла Костянтинівна	директор Слободороманівського ліцею Брониківської сільської ради
ЛИСИЦЯ Тетяна Олександрівна	директор комунальної установи Рокитнянський центр професійного розвитку педагогічних працівників Рокитнянської селищної ради Білоцерківського району Київської області
ЛИСЮК Валентина Володимирівна	учитель математики Гришковецького ліцею Гришковецької селищної ради
ЛИХОШАПКА Оксана Петрівна	заступник директора з навчально-виховної роботи Комунального закладу Березівської сільської ради «Слоутський навчально-виховний комплекс: загальноосвітня школа I-III ступенів, дошкільний навчальний заклад «Волошка»»
ЛІЦЕВИЧ Любов Володимирівна	директор Ліцею № 2 ім. Л. Х. Дарбіняна Коростишівської міської ради
ЛУЦИК Юлія Сергіївна	начальник управління освіти Голосіївської районної в місті Києві державної адміністрації
МЕЛЬНИЧЕНКО Тетяна Василівна	заступник начальника управління освіти, молоді та спорту Коростишівської міської ради
МОСКАЛИК Галина Петрівна	заступник директора, вчитель математики Рокитнянського ліцею № 1 Рокитнянської селищної ради Білоцерківського району Київської області
МУРЕНКО Валентина Леонідівна	начальник відділу освіти, молоді та спорту Гришковецької селищної ради
МЯНОВСЬКА Тетяна Миколаївна	завідувач науково-методичного центру департаменту освіти Житомирської міської ради
НАЙДЮК Валентина Іванівна	директор Новороманівського ліцею Брониківської сільської ради

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
НОЖЕНКО Володимир Сергійович	начальник відділу гуманітарного розвитку Феодосіївської сільської ради Обухівського району Київської області
ОНАТІЙ Ніна Миколаївна	вчитель української мови та літератури Рокитнянського ліцею № 1 Рокитнянської селищної ради Білоцерківського району Київської області
ОРЕЛ Олена Андріївна	директор Києво-Печерського ліцею №171 «Лідер» Печерського району м. Києва
ОСИПОВИЧ Наталія Євгенівна	директор Департаменту освіти і науки Житомирської ОВА
ПОДВИСОЦЬКА Тетяна Вікторівна	учитель математики Ліцею № 21 м. Житомира
ПОЗНЯКОВА Юлія Валеріївна	учитель української мови, заступник директора Ліцею № 9 імені Олега Ольжича Коростишівської міської ради, Житомирська область
ПРИЙМА Наталія Володимирівна	учитель Ліцею № 64 м. Києва
ПРИМАК Валентина Михайлівна	начальник відділу освіти Гончарівської селищної ради Чернігівського району Чернігівської області
ПРОЗОР Петро Якович	директор Рокитнянського ліцею № 1 Рокитнянської селищної ради Білоцерківського району Київської області
РАКУТА Вікторія Миколаївна	директор Новобілоуського ліцею Новобілоуської сільської ради Чернігівської області
РЕМІНЕЦЬ Світлана Олександрівна	директор Ліцею № 21 міста Житомира
СОЛАРЬОВА Наталія Олександрівна	учитель української мови Комунальної установи «Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів №27»
ФЕНЕНКО Ольга Анатоліївна	учитель математики Комунальної установи «Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів №27»
ХАРЛАМОВА Юлія Володимирівна	заступник директора з навчально-виховної роботи Брусилівського ліцею Киселівської сільської ради Чернігівської області
ЧЕРНА Оксана Миколаївна	мама учениці, учитель початкових класів ліцею № 2 ім. Л. Х. Дарбіняна Коростишівської міської ради

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
ШЕВЧЕНКО Тетяна Олександрівна	директор Олишівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Олишівської селищної ради Чернігівського району Чернігівської області
ЮШКО Оксана Володимирівна	директор Ліцею № 64 м. Києва
ЯРЕМЧУК Микола Іванович	директор Печанівського ліцею Миропільської селищної ради
Макрорегіон СХІД	
БАЛЮК Вікторія Василівна	начальник управління освіти та культури Дергачівської міської ради
БАЦЬКО Лариса Михайлівна	вчитель української мови та літератури Комунального закладу «Борівський ліцей імені С. Закори» Зміївської міської ради Чугуївського району Харківської області
БІЛЕЦЬКА Ірина Василівна	головний спеціаліст відділу освіти Мирноградської міської ради Донецької області
БІРЮКОВА Ірина Сергіївна	директор Комунального закладу «Богодухівський ліцей № 3» Богодухівської міської ради Богодухівського району Харківської області
БОНДАРЕНКО Денис Романович	вчитель математики Комунального закладу «Харківський ліцей № 12 Харківської міської ради»
БУРДУН Світлана Іванівна	директор Іллінівського опорного закладу загальної середньої освіти з поглибленим вивченням іноземних мов Іллінівської сільської ради Краматорського району Донецької області
ВАСИЛЬЄВА Тетяна Григорівна	директор Комунального закладу «Слобожанський ліцей № 1» Слобожанської міської ради Чугуївського району Харківської області
ГАПЛЄВСЬКА Інна Борисівна	директор Комунального закладу «Дергачівський ліцей № 2» Дергачівської міської ради
ГОЛОБОРОДЬКО Костянтин Юрійович	директор Навчально-наукового інституту української філології імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
ГРАДОВА Віолетта Олегівна	директор Кіндрашівського ліцею Кіндрашівської сільської ради Харківської області
ГРІНЧЕНКО Тетяна Валеріївна	консультант з професійного розвитку Комунальної установи «Богодухівський центр професійного розвитку педагогічних працівників» Богодухівської міської ради

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
ГУРИН Валентина Іванівна	заступник начальника управління освіти та культури Дергачівської міської ради – начальник відділу освіти
ЄРЕМЕНКО Тетяна	консультант Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників
ВОЛОДИМИРІВНА ЖОЛНОВАЧ	Наталинської сільської ради» директор Комунального закладу «Харківський ліцей
ЛАРИСА ІГОРІВНА ЗОБОВА	№ 153 Харківської міської ради» проректор з навчально-методичної роботи
ГАЛИНА МИКОЛАЇВНА	Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»
ІЛЬІНОВА Оксана Олексіївна	вчитель української мови та літератури Комунального закладу «Харківський ліцей № 157 Харківської міської ради»
КАЛАШНИК Тетяна	директор Комунального закладу «Харківський ліцей № 9 Харківської міської ради»
ВОЛОДИМИРІВНА КАПУСТІН	завідувач Центру моніторингу якості освіти Комунального вищого навчального закладу
ІГОР ВЯЧЕСЛАВОВИЧ	«Харківська академія неперервної освіти»
КОВАЛЬ Ірина Анатоліївна	директор Красноріченського ліцею Красноріченської селищної ради Луганської області
КОЛЕСНИК Валерій	директор Комунального закладу «Харківський ліцей № 24 імені І.Н. Питікова Харківської міської ради»
ВОЛОДИМИРОВИЧ КОРШАК	директор Комунального закладу «Харківський ліцей № 15 Харківської міської ради»
ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА МАЛИМОН	вчитель української мови Комунального закладу «Лозівський ліцей № 5 «Лінгва» Лозівської міської ради Харківської області» ради»
ТЕТЯНА СЕРГІЇВНА	директор ліцею «Перспектива» Троїцької селищної ради Луганської області
МЕНІНА Галина Михайлівна	директор комунального закладу «Панютинський ліцей» Лозівської міської ради
МОХАРЄВА Тетяна Вячеславівна	директор Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників»
ОХРОНЧУК Наталія Миколаївна	Лозівської міської ради Харківської області
ПЕРЕВЕРТЕНЬ Лариса	заступник директора Комунального закладу «Чугуївський ліцей № 1 ім. І.Ю. Рєпіна» Чугуївської
ВОЛОДИМИРІВНА	міської ради Харківської області

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
ПОНОМАРЬОВА Наталія Олександрівна	декан фізико-математичного факультету Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
ПОПОВА Марина Юріївна	заступник директора Комунального опорного закладу освіти «Сіверський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів» Сіверської міської ради Бахмутського району Донецької області
ПРОЦЕНКО Марина Володимирівна	директор Комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Чугуївської міської ради»
РЕБРОВА Марина В'ячеславівна	начальник управління освіти Чугуївської міської ради Харківської області
РУБЛЬОВА Людмила Іванівна	вчитель математики Комунального закладу «Харківський ліцей № 141 Харківської міської ради»
РУДЕНКО Оксана Олексіївна	начальник відділу освіти Наталинської сільської ради Харківської області
РУДЕНКО Ольга Олексіївна	заступник директора Комунального закладу «Богодухівський ліцей № 3» Богодухівської міської ради Богодухівського району Харківської області
СИВЕНКО Ірина Миколаївна	заступник директора Комунального закладу «Харківський ліцей № 109 Харківської міської ради»
СТЕПАНОВА Оксана В'ячеславівна	начальник відділу освіти та соціально-гуманітарної роботи Шахівської сільської ради Донецької області
СТЬОПКІНА Людмила Дмитрівна	вчитель української мови Комунального закладу «Харківський ліцей № 12 Харківської міської ради»
ЦІПКО Олена Миколаївна	директор Куземівського ліцею Коломийчиської сільської ради Сватівського району Луганської області
ШИШКОВА Ольга Миколаївна	вчитель української мови Комунального закладу «Харківський ліцей № 12 Харківської міської ради»
ЩЕДРІНА Наталія Олександрівна	учитель математики Комунального закладу «Харківський ліцей № 157 Харківської міської
ЯКОВЛЄВА Олена Сергіївна	вчитель української мови та літератури Комунального закладу «Богодухівський ліцей № 2» Богодухівської міської ради Богодухівського району Харківської області
Макрорегіон ЦЕНТР	
БУТЕНКО Олександр Сергійович	директор Погребівської гімназії Градизької селищної ради

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
ВАЛАНТИРЕЦЬ Наталія Василівна	начальник управління освіти та гуманітарної політики Білозірської сільської ради
ВЛАСИК Наталія Миколаївна	вчитель української мови і літератури Смілянського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I ступеня - гімназія імені В.Т. Сенатора» (з дошкільним підрозділом) Смілянської міської ради Черкаської області
ВОВКОГОН Анатолій Митрофанович	директор Чигиринського ліцею № 1 ім. Б. Хмельницького
ВОЛКОВА Катерина Михайлівна	вчитель математики Черкаської гімназії № 9 ім. О.М. Луценка Черкаської міської ради Черкаської області
ГРИЩЕНКО Ірина Анатоліївна	заступник сільського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Білозірської сільської територіальної громади
ДАХНО Людмила Олександрівна	вчитель математики комунального закладу «Олександрівський ліцей № 1» Олександрівської селищної ради Кропивницького району Кіровоградської області
ДІДЕНКО Світлана Сергіївна	вчитель математики Чигиринського ліцею № 2 Чигиринської міської ради Черкаської області
ДІХТЯР Тамара Василівна	Директор КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради Черкаської області
ДЯЧЕНКО Світлана Андріївна	вчитель української мови і літератури Канівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 імені Т.Г. Шевченка Канівської міської ради Черкаської області
ЄВЧАК Надія Володимирівна	заступник директора департаменту - начальник управління освіти Департаменту освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради
ЄВЧАК Надія Володимирівна	заступник директора департаменту - начальник управління освіти Департаменту освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради
КАЛАНДИРЕЦЬ Ірина Іванівна	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Шполянської міської ради
КОВАЛЕНКО Вікторія Сергіївна	вчитель української мови і літератури Білозірського ліцею - опорного закладу загальної середньої освіти Білозірської сільської ради Черкаського району Черкаської області

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
КОВАЛЕНКО Оксана Петрівна	директор Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів № 33 ім. В. Симоненка Черкаської міської ради Черкаської області
КОШЕЛЬ Олена Василівна	директор Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів № 13 Черкаської міської ради Черкаської області
КРАВЧЕНКО Ольга Володимирівна	вчитель української мови і літератури Глобинського ліцею № 5 Глобинської міської ради
КРИШТОПА Марина Анатоліївна	вчитель математики Бугаївської загальноосвітньої школи I-III ступенів Градизької селищної ради Кременчуцького району Полтавської області
ЛЕЩЕНКО Тетяна Валентинівна	директор Цукрозаводського ліцею Приютівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області
ЛИТВИН Людмила Іванівна	директор комунального закладу «Олександрівський ліцей № 1» Олександрівської селищної ради Кропивницького району Кіровоградської області
ЛІПАЧ Світлана Миколаївна	заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель математики Вінницького ліцею № 20
МИШКОВА Тетяна Олександрівна	вчитель математики Великокринківського ліцею Глобинської міської ради
МОВЧАН Альона Василівна	вчитель української мови і літератури комунального закладу «Олександрівський ліцей № 1» Олександрівської селищної ради Кропивницького району Кіровоградської області
МОСКАЛЕНКО Галина Михайлівна	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів виконавчого комітету Канівської міської ради Черкаської області
НАДТОКА Світлана Вікторівна	начальник відділу освіти Глобинської міської ради
ОЦВЕРА Олена Сергіївна	начальник відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Вороновицької селищної ради
ПАЛІЙ Марина Василівна	консультант КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Канівської міської ради Черкаської області»

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
ПОВОЛОЦЬКА Ірина Миколаївна	вчитель української мови і літератури Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів №13 Черкаської міської ради Черкаської області
ПОНОМАРЕНКО Ірина Григорівна	директор КУ «Золотоніський центр професійного розвитку педагогічних працівників» Золотоніської міської ради Черкаської області
РІЗНИК Оксана Анатоліївна	начальник відділу освіти Шполянської міської ради
САВЧЕНКО Оксана Олександрівна	директор Канівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 імені Т.Г. Шевченка Канівської міської ради Черкаської області
СИТНІЧЕНКО Ольга Анатоліївна	директор Білозірського ліцею - опорного закладу загальної середньої освіти Білозірської сільської ради Черкаського району Черкаської області
СЛУШНИЙ Олег Миколайович	директор Вінницького ліцею № 20
СОКОЛ Валентина Михайлівна	начальник відділу освіти Олександрівської селищної ради Кіровоградської області
СУПРУН Наталія Іванівна	вчитель математики Канівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 імені Т.Г. Шевченка Канівської міської ради Черкаської області
СЬОМЧЕНКО Наталія Іванівна	вчитель математики Білозірського ліцею - опорного закладу загальної середньої освіти Білозірської сільської ради Черкаського району Черкаської області
ТАРАНЕНКО Наталія Федорівна	директор КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Чигиринської міської Черкаської області
ТИТАРЕНКО Галина Олександрівна	директор Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 26 ім. І.Ф. Момота Черкаської міської ради Черкаської області
ТОПЧІЙ Ірина Вікторівна	директор Черкаської гімназії № 9 ім. О.М. Луценка Черкаської міської ради Черкаської області
ЧЕПУРНА Наталія Миколаївна	ректор комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»
ШЕПІЛЬ Вікторія	регіональний координатор Всеукраїнської програми ментального здоров'я

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
ШТАНЬКО Алла Михайлівна	вчитель української мови і літератури Цукрозаводського ліцею Приютівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області
ШТАНЬКО Дмитро Олексійович	вчитель математики Цукрозаводського ліцею Приютівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області
Макрорегіон ПІВДЕНЬ	
БАНКЕТОВА Лариса Миколаївна	вчитель математики Херсонського навчально- виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад - спеціалізована школа з поглибленим вивченням англійської мови I ступеня - гімназія» №56 Херсонської міської ради
БАРАНЕЦЬКА Олена Григорівна	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради – начальник управління освіти Південнівської міської ради
БОЛГАРИНА Ірина Святославівна	директор Одеського ліцею «Лідер» Одеської міської ради
БОНДАРЕНКО Альона Вікторівна	психолог, учитель української мови, мама учениці Веснянського ліцею з початковою школою та гімназією Веснянської селищної ради Миколаївського району Миколаївської області
БОНДАРЕНКО Валентин Дмитрович	директор ліцею «Лідер» міста Білгорода- Дністровського Одеської області
ГИКАВА Ольга Дмитрівна	директор Молодіжненський ліцей Великодолинської селищної ради Одеського району Одеської області
ДАНИЛОВА Олена Іванівна	начальник управління освіти і науки Херсонської обласної державної адміністрації
ЖОСАН Людмила Петрівна	Начальник відділу освіти, молоді та спорту Арцизької міської ради
ЖУЛІНСЬКА Ганна Миколаївна	директор Херсонського загальноосвітнього навчально-виховного комплексу № 11 Херсонської міської ради
ЖУРАВЛЬОВ Олег Юрійович	вчитель математики ліцею «Крижанівський» Фонтанської сільської ради Одеського району Одеської області
ЖУМАТІЙ Олена Єрастівна	вчитель української мови та літератури комунальної установи «Ананьївський ліцей №1 Ананьївської міської ради»
КАЗАКОВЦЕВА	директор Миколаївського ліцею №3 Миколаївської міської ради Миколаївської області

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
Оксана Олександрівна КАПКІНА Жанна Валеріївна	директор Балтського ліцею №3 Балтської міської ради Одеської області
КАСАТКІНА Оксана Олегівна	вчитель Біляївського ліцею № 2 Біляївської міської ради Одеського району Одеської області
КЛИМЮК Наталія Троянівна	директор закладу загальної середньої освіти «Новодолинська гімназія» Авангардівської селищної ради
КОЛЕБОШИН Валерій Якович	директор комунального закладу «Рішельєвський науковий ліцей»
КОПАЧ Сергій Олександрович	директор Одеського ліцею № 9 Одеської міської ради Одеської області
КРАВЕЦЬ Олена Леонідівна	заступник директора Департаменту освіти і науки Миколаївської обласної державної адміністрації
ЛЕВЧЕНКО Світлана Миколаївна	заступник директора, вчитель математики Миколаївської гімназії № 36 Миколаївської міської ради Миколаївської області
МЕРГУТ Сергій Іванович	секретар Кілійської міської ради, в. о. Кілійського міського голови
МУРАХОВСЬКА Світлана Володимирівна	вчитель української мови та літератури опорного закладу освіти «Першотравневий ліцей» Визирської сільської ради Одеського району Одеської області
МУШАРОВСЬКА Алла Анатоліївна	директор комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Южненської міської ради Одеського району Одеської області»
ПАНАСЮК Тетяна Петрівна	вчитель української мови та літератури Одеського ліцею № 1 імені А.П.Бистріної Одеської міської ради
ПОЛІШКАРОВА Олена Олександрівна	методист навчально-методичної лабораторії моніторингу якості освіти та сертифікації Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти
ПРИНЦ Олена Миколаївна	начальник Управління освіти Білгород-Дністровської міської ради
РИМАРЧУК Алла Василівна	директор комунальної установи «Арцизький центр професійного розвитку педагогічних працівників»
САВЕЛЬЄВА Наталія Володимирівна	директор Одеського ліцею «Ланжеронівський» Одеської міської ради

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
СОЛОТИНСЬКА Ірина Вікторівна	начальник відділу освіти, культури, молоді та спорту Авангардівської селищної ради
СУШИЦЬКА Ольга Володимирівна	директор комунальної установи «Шабівський центр професійного розвитку педагогічних працівників»
ФІЛЛЕР Юлія Георгіївна	директор Департаменту освіти та науки Одеської міської ради
ЦІСАР Наталія Вікторівна	директор, вчитель математики Дальницького ліцею Дальницької сільської ради
ЧАЙКІВСЬКА Олеся Олександрівна	директор ліцей № 4 імені В'ячеслава Чорновола Південнівської міської ради Одеського району Одеської області
ЧЕБАНОВА Валентина Василівна	начальник Відділу освіти, культури, спорту та молодіжної політики Великодолинської селищної ради
ЧУБЕНКО Ірина Володимирівна	директор Одеського ліцею № 111 Одеської міської ради
Макрорегіон ЗАХІД	
АНТОНЯК Ірина Вікторівна	консультант Комунальної установи центру професійного розвитку педагогічних працівників Івано-Франківської міської ради
БОРИСЕВИЧ Тетяна Дмитрівна	вчитель англійської мови Підгайчиківського ліцею Підгайчиківської сільської ради
ГУРАЛЮК Марін Миколайович	Директор Опорного закладу освіти «Волоківський ліцей" Волоківської сільської ради Чернівецького району Чернівецької області»
ДИБОВСЬКА Олеся Володимирівна	викладач кафедри початкової освіти та освітніх інновацій Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
ДИКАН Тетяна Михайлівна	директор Ланчинського ліцею імені Юрія Шкрумеляка Ланчинської селищної ради Надвірнянського району Івано-Франківської області
ДМИТРОНЯК Галина Миколаївна	начальник відділу освіти, культури, молоді та спорту Білоберізької сільської ради
ЖОВТАН Мирослава Анатоліївна	директор комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Рівненської міської ради
ЗІНЧУК Володимир Володимирович	начальник Управління з гуманітарних питань Горохівської міської ради Луцького району Волинської області
КАРМАЗИН Ганна Петрівна	учитель української мови та літератури опорного закладу освіти «Ракошинський заклад загальної

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
	середньої освіти I-III ступенів» Великолучківської сільської ради Мукачівського району Закарпатської області
КАСІЯН Златослава Любомирівна	директор Комунальної установи центру професійного розвитку педагогічних працівників Івано-Франківської міської ради
КІНАЩУК Наталія Леонідівна	Директор Чернівецького ліцею № 1 математичного та економічного профілів Чернівецької міської ради
КУР'ЯНСЬКА Ірина Романівна	начальник відділу освіти Яблунівської селищної ради
ЛАВРУК Володимир Володимирович	головний спеціаліст відділу освіти Косівської міської ради Косівського району Івано-Франківської області
ЛАСТОВ'ЯК Наталія Ярославівна	директор Дрогобицького наукового ліцею імені Богдана Лепкого Дрогобицької міської ради Львівської області
ЛОСЮК Вікторія Володимирівна	директор Яворівського ліцею імені Петра Лосюка Косівської міської ради Косівського району Івано-Франківської області
МАКСИМЧУК Любов Михайлівна	заступник директора з навчально-виховної роботи Коломийського ліцею № 9 Коломийської міської ради Івано-Франківської області
МИХАЙЛЮК Світлана Степанівна	директор Підгайчиківського ліцею Підгайчиківської сільської ради
ОЛЕКСИН Ярослав Васильович	директор Ліцею №5 Івано-Франківської міської ради
ОЛІЙНИК Віталій Васильович	начальник відділу освіти, молоді та спорту Вигодської селищної ради
ПАВЛЮК Леся Іванівна	вчитель початкових класів Ліцею № 7 Івано-Франківської міської ради
ПАНЬКЕВИЧ Оксана Степанівна	директор Купчинецької загальноосвітньої школи I-III ступенів Купчинецької сільської ради Тернопільської області
ПАРТЕЙ Роксолана Петрівна	начальник управління освіти Департаменту освіти та культури Коломийської міської ради Коломийської міської ради
ПАСІЧНА Ганна Миколаївна	директор Коломийського ліцею № 9 Коломийської міської ради Івано-Франківської області

ПІБ учасника	Посада, місце роботи
ПЕРЦОВИЧ Світлана Миколаївна	директор Середньоберезівського ліцею Яблунівської селищної ради Косівського району Івано-Франківської області
ПЕТРИШИН Марія Іванівна.	вчитель української мови та літератури Дрогобицького наукового ліцею імені Богдана Лепкого Дрогобицької міської ради Львівської області
ПІДДУБРІВНИЙ Богдан Михайлович	директор Загайпільської гімназії Підгайчиківської сільської ради
ПРИЙМАЧУК Ірина Михайлівна	директор комунального закладу загальної середньої освіти «Заборольський ліцей № 32 Луцької міської ради»
РОЗВАДОВСЬКА Валентина Михайлівна	директор Хімчинського ліцею «Інтелект» Рожнівської сільської ради Косівського району Івано-Франківської області
СЕМЕНІВ Наталія Любомирівна	заступник директора з навчально-виховної роботи Ліцею ім. Романа Шухевича Івано-Франківської міської ради
СТЕСОВИЧ Мирослав Васильович	директор Підвиноградівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Виноградівської міської ради Закарпатської області
СТЕЦЬОК Василь Володимирович	директор Рівненської гімназії №10 Рівненської міської ради
СУМАРУК Ірина Петрівна	начальник відділу освіти, молоді та спорту Верховинської селищної ради
ХРАБЦЬО Наталія Степанівна	директор Спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням іноземних мов смт Залізці Залозецької селищної ради Тернопільського району Тернопільської області
ЧМІЛЬ Дмитро Костянтинович	директор Ліцею №18 Івано-Франківської міської ради

Додаток 1. Типова дорожня карта для територіальної громади

Напрям	Перші 6 місяців	6–24 місяці	Відповідальні	Ключовий індикатор
Ресурсне забезпечення	Оцінити потреби; визначити мінімальний пакет; затвердити план фінансування	Створити спільний банк ресурсів, цифрову бібліотеку або хаб за доведеної потреби	Громада, орган управління освітою	Частка пріоритетних потреб, закритих у встановлений строк
Дані та моніторинг	Затвердити мінімальний перелік агрегованих показників і правила захисту даних	Налагодити щорічну аналітичну сесію й інформаційно-аналітичну панель без рейтингування	Орган управління освітою	Своєчасність даних; частка рішень із зафіксованим обґрунтуванням
Кадри	Оцінити кадрові потреби й визначити пріоритети професійного розвитку	Розвивати наставництво, професійні спільноти й міжшкільні команди	Громада, ЦПРПП	Закриття критичних вакансій; участь у цільовому професійному розвитку
Безпечне й доступне середовище	Провести аудит безпеки, доступності, підвезення та цифрового доступу	Реалізувати поетапний план модернізації	Громада, засновники	Частка виконаних пріоритетних заходів; зменшення бар'єрів доступу
Психологічна підтримка	Визначити маршрут допомоги та доступ до фахівців для кожного закладу	Розвивати міжвідомчу мережу, супервізію і підтримку педагогів	Громада, освіта, соціальні та медичні служби	Доступність послуг; строки реагування; результати анонімних опитувань

Напря́м	Перші 6 місяців	6–24 місяці	Відповідальні	Ключовий індикатор
Партнерство	Визначити партнерів, ролі та правила координації	Реалізувати спільні проєкти з прозорими цілями й оцінюванням	Громада	Кількість результативних партнерств, а не лише укладених угод
Компенсатор не навчання	Забезпечити методичні, кадрові та фінансові умови для коротких циклів підтримки	Масштабувати практики, результативність яких підтверджена повторним оцінюванням	Орган управління освітою, заклади освіти	Охоплення дітей із визначеною потребою; частка досягнутих цілей підтримки

Додаток 2. Типова дорожня карта для закладу загальної середньої освіти

Напрям	Перші 6 місяців	6–24 місяці	Відповідальні	Ключовий індикатор
Внутрішня система якості	Закріпити процеси, відповідальних і критерії в локальних документах	Щорічно оцінювати результативність і коригувати систему	Директор, педагогічна рада	Документи оновлено; рішення виконуються й оцінюються
Дані та діагностування	Визначити мінімальний календар діагностувань і правила використання даних	Розвивати тематичне діагностування та професійний аналіз результатів	Адміністрація, педагоги	Дані використовуються для конкретних змін у навчанні
Професійна діяльність	Визначити потреби педагогів; організувати практичне навчання і командне планування	Розвивати наставництво, Lesson Study / дослідження уроку, взаємовідвідування	Директор, педагогічна рада	Професійний розвиток пов'язаний із потребами учнівства
Середовище та благополуччя	Оцінити безпеку, доступність, клімат і навчальне навантаження	Виконати план удосконалення та повторно оцінити зміни	Директор, засновник	Зменшення визначених бар'єрів і ризиків
Раннє виявлення та підтримка	Узгодити критерії потреби, рівні підтримки й конфіденційний облік прогресу	Забезпечити командний перегляд випадків без прогресу	Педагоги, команда супроводу	Кожна визначена потреба має план і результат перегляду
Компенсаторне навчання	Запустити короткі тематичні цикли з чіткою метою та повторним оцінюванням	Масштабувати ефективні формати, припиняти нерезультативні	Адміністрація, педагоги	Частка учнівства, яке досягло критерію циклу

Напрям	Перші 6 місяців	6–24 місяці	Відповідальні	Ключовий індикатор
Партнерство з батьками	Запровадити зрозумілий зворотний зв'язок і погодження цілей підтримки	Розвивати спільне планування та освітню просвіту	Класні керівники, адміністрація	Регулярність консультацій і задоволеність комунікацією.
Самооцінювання	Включити ефективність системи до щорічного самооцінювання	Публікувати звіт і план удосконалення	Робоча група, педагогічна рада	Рішення наступного року спираються на результати оцінювання

Додаток 3. Оцінювання готовності територіальної громади

Оцініть кожен індикатор за шкалою:

- 0 – відсутнє;
- 1 – розпочато;
- 2 – частково функціонує;
- 3 – функціонує системно та оцінюється.

У колонці «Доказ / наступний крок» зазначте документ, дані або конкретну дію.

Компонент	Індикатор	0–3	Доказ / наступний крок
Стратегія і координація	Місцевий план містить пріоритети, відповідальних, ресурси та строки		
Стратегія і координація	Функціонує механізм координації закладів та міжвідомчих служб		
Ресурси	Потреби закладів оцінюються за єдиними критеріями й пріоритезуються		
Ресурси	Передбачено фінансування додаткової педагогічної та координаційної роботи		
Дані	Визначено мінімальний перелік агрегованих показників і періодичність аналізу		
Дані	Затверджено правила доступу, захисту та непублічного використання даних		

Компонент	Індикатор	0–3	Доказ / наступний крок
Кадри	Є актуальний прогноз кадрових потреб і план професійного розвитку		
Кадри	Діють наставництво, професійні спільноти або міжшкільна підтримка		
Доступність	Проведено аудит безпеки, підвезення, цифрового доступу та безбар'єрності		
Психологічна підтримка	Для кожного закладу визначено доступний маршрут психологічної допомоги		
Партнерство	Партнерства мають визначені цілі, ролі та критерії результативності		
Компенсаторне навчання	Заклади мають методичні й ресурсні умови для коротких циклів підтримки		
Моніторинг	Щосеместру аналізуються охоплення, прогрес, бар'єри й навантаження		
Удосконалення	Результати аналізу приводять до зміни фінансування, підтримки або плану		

Додаток 4. Оцінювання готовності закладу загальної середньої освіти

Компонент	Індикатор	0–3	Доказ / наступний крок
Управління	Визначено відповідальних і порядок роботи з освітніми втратами		
Управління	Заходи інтегровано до стратегії, річного плану та внутрішньої системи якості		
Діагностування	Є узгоджений мінімальний календар і банк доречних інструментів		
Діагностування	Результати аналізуються професійними командами, а не лише зберігаються		
Підтримка	Для учнівства з визначеною потребою формулюється конкретна ціль підтримки		
Підтримка	Після циклу проводиться повторне оцінювання та приймається рішення		
Педагоги	Професійний розвиток відповідає виявленим потребам учнівства		
Педагоги	Передбачено командне планування, наставництво або взаємне навчання		
Середовище	Оцінено безпеку, доступність, благополуччя й навчальне навантаження		
Дані	Індивідуальні дані захищені; агреговані показники не використовуються для рейтингування		

Компонент	Індикатор	0–3	Доказ / наступний крок
Батьки й учнівство	Цілі та результати підтримки пояснюються зрозуміло й конфіденційно		
Батьки й учнівство	Дитина та батьки можуть надати зворотний зв'язок і повідомити про бар'єри		
Самооцінювання	Щорічно оцінюються охоплення, прогрес, якість реалізації та ризики		
Удосконалення	Нерезультативні заходи змінюються або припиняються; ефективні закріплюються		

